

DIRVA

KAS NUŽUDĖ DIEM?

KRIZĖ PIETRYČIŲ AZIJOJE VERČIA PALYGINŲ IVYKIŲ RAIDOS EIGĄ TAUTINĖJE KINIJOJE IR PIETŲ VIETNAME. — TAS PALYGINIMAS SIŪLO IŠVADĄ, KAD DĖL AZIJOS PRARADIMO YRA DAUGIAU KALTI TAIP VADINAMI LIBERALINIAI VIESOSIOS NUOMONĖS FORMUOTOJAI NEGU TIESIOGINĖ KOMUNISTŲ VEIKLA.

Vytautas Meškauskas

1961 m. gruodžio 15 d. į šiaurinę Vietnamą atvyko Raudonosios Kinijos karinė misija su maršalu Yek Chien Ying priešakyje. Jos tikslas buvo prižiūrėti "revoliucinį karą" pietiniame Vietname. Tą pačią dieną prezidentas Diem pasituntė telegramą prezidentui J.F. Kennedy:

"Vietnamas nėra didelė valstybė. Tarptautinio komunizmo jėgos, sutelktos prieš mus, yra didesnės negu mūsų. Mes turime gauti JAV pagalbos, kad laimėjus prieš mus pradėtą karą. Mes galime užtikrinti, kad mūsų veiksmas yra grynai defenzyvinis. Nors mes ir labai apgailestaujame savo tautiečių pavergimą šiaurės Vietname, mes nesirengiame ir neturime jokios galimybės juos išlaisvinti jėga".

Prezidentas Kennedy atsakė taip:

"JAV, kaip ir Vietnamo Respublika, lieka prisirišusios prie taikos ir mūsų pirmasis tikslas yra padėti jūsų tautai išlaikyti nepriklausomybę. Jei komunistų vadai šiaurės Vietname sulaukys savo veiksmus, nukreiptus prieš Vietnamo Respubliką, priemonės kurių mes griežtės pagelbėti jūsų apsigynimui, nebus ilgiau reikalingos".

Diemas, gavęs tokią Kennedy telegramą, labai apsidžiaugė, nenujausdamas, kad ji kartu jam atnešė mirties sprendimą. Apie tai birželio 2 d. National Review žurnale rašo Australijoje gyvenęs čekų žurnalistas V.L. Borin, kadaise pats buvęs komunistas. Pasak jo, komunistai negalėjo tikėtis nugalėti JAV galybę, už tat jie ir šiuo -- Vietnamo -- atveju griebėsi taktikos, kuri buvo taip sėkminga tautinės Kinijos sunaikinimui.

Iki 1945 metų Čiangkaišekas buvo laikomas ištikimu ir kilniu Vakarų demokratijų šalininku. Net sovietų spauda jį nevadino "korupcišku diktatorium". Mat, jis laikė pririšęs didelę Japonijos kariuomenės dalį, kuri dėl to negalėjo pulti Sibiro. Bet dieną, kada Japonija sugriuvo, Čiangkaišekas virto "blogu diktatorium".

Mat, tol kol jis naudojo JAV pasitikėjimą ir pagalbą, komunistams buvo sunku jį nugalėti. Todėl jis turėjo būti sukompromituotas amerikiečių akys. 1946 metais ne tik Amerikos, bet ir Vakarų Europoje prasidėjo plati kampanija apie tautinės Kinijos režimo "supuvimą". Taip, pavyzdžiui, 1947 metais New York

Times paskelbė ilgą rašinį su fotografijom apie demonstracijas prieš Čiangkaišeką Nankinge. Moką kiniečių kalbą galėjo iššifruoti, kad fotografijos vaizdavo budistų religinę eiseną, suruoštą bet kokiu proga, tačiau Times to neatitaisė. Tolimesnė istorija žinoma, Čiangkaišekas buvo priverstas susidėti į koaliciją su komunistais ir pagaliau bėgti į Formozą.

Panašios politikos buvo laikomasi ir Diemo atveju. Kaip minėjome, 1961 m. gruodžio 15 d. prezidentas Kennedy pažadėjo toliau remti Vietnamo Respubliką, tačiau jau 1962 m. balandžio 11 dieną New York Times paskelbė skelbimą: "An Open Letter to President John F. Kennedy", kuriame rašoma:

"Pietų Vietnamo liaudies pakankamai kentė, 8 metus ji kovojo, kad atgavus laisvę iš prancūzų, septynis tolimesnius metus -- 1955-1962 -- ji kovoja, kad atgavus laisvę iš Diemo ir Jungtinių Amerikos Valstybių, kurios

jį remia. Jau laikas baigti Pietų Vietnamo liaudies kankinimą ir leisti jai džiaugtis laisvės vaisiais ir siekti laimės".

Laišką pasirašė visa eilė žinomų Amerikos "liberalų"...

Iš tikro tą liaudį kankino ne Diemas, bet komunistiniai partizanai, kurie 1962 m. nužudė 1.062 kaimų senitūnus, 345 kitus pareigūnus, 1.001 kaimų milicininką, 835 civilius sargybinius... Kovoti su partizanais džunglėse yra itin sunku. Tai mes žinome ir iš komunistinių partizanų veiklos Lietuvoje, kur jie neturėjo džunglių ir tokių gerų sąlygų kaip Vietnamas.

1962 m. rugpjūčio 20 d. Newsweek magazinas paskelbė savo korespondento prancūzo Francois Sully straipsnį "Nemalonė tiesa", kuriame skelbiama, kad Vietnamo vyriausybė pralaimėjo Han Tun mūšį, nes jos kareiviai nenori kariauti Diemo vadovaujami. Iš tikro gi Han Tun yra mažas žvejų uostas 70 mylių nuo Saigono. Naktį, kada baisiai tropikinei audrai siaučiant, jo 80 vyrų įgulą mažiausiai laukė partizanų puolimo, tie puolė, užmušė 12 įgulos karių, 17 sužeidė, apipėšė miestelio krautuves ir pabėgo. Toks tai buvo "mūšis". Ir kai Diemo vyriausybė išstremė autorių Sully, Amerikos spauda protestavo prieš spaudos laisvės varžymą. Net toks rimtas spaudos organas kaip bostoniškis (Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

*BRĖSTA NAUJAS KOMUNISTINIŲ SATELITŲ KONFLIKTAS: Vengrija sustiprino savo pasienio apsaugą -- prie Rumunijos sienos... Rumunijos spauda puola Vengriją. Ginčas prasidėjo dėl Rumunijos pastangų integruoti apie 600.000 vengrų, gyvenančių Transilvanijoje.

*CHRUŠČIOVAS du kartus slapta buvo atvykęs į Rumunijos sostinę Bukareštą, kad "neutraliu" keliu pradėjusius keliauti rumunus sugrąžintų rikiuotėn. Teko pagrasinti net sovietine kariuomene už nepaklusnumą. Rezultate, Rumunų delegacija lankosi Washingtone ir siekia paramos jos "neutraliajame" kelyje. Washingtone rodomas susidomėjimas ambasadorių pasikeitimu ir prekybinių santykių praplėtimu, žinoma, jei bus atsižvelgiama į reikalavimus "liberalizuoti" Rumunijos vidaus santvarką.

*Į INDIJOS PREMJO NEHRU laidotuves suplaukė pasaulio vyriausybių atstovai ir masės jo gerbėjų ir dievintojų iš viso plataus krašto. Didysis Indijos Panditji (mokytojas) buvo palaidotas šalia laisvės kovų vado Gandhi.

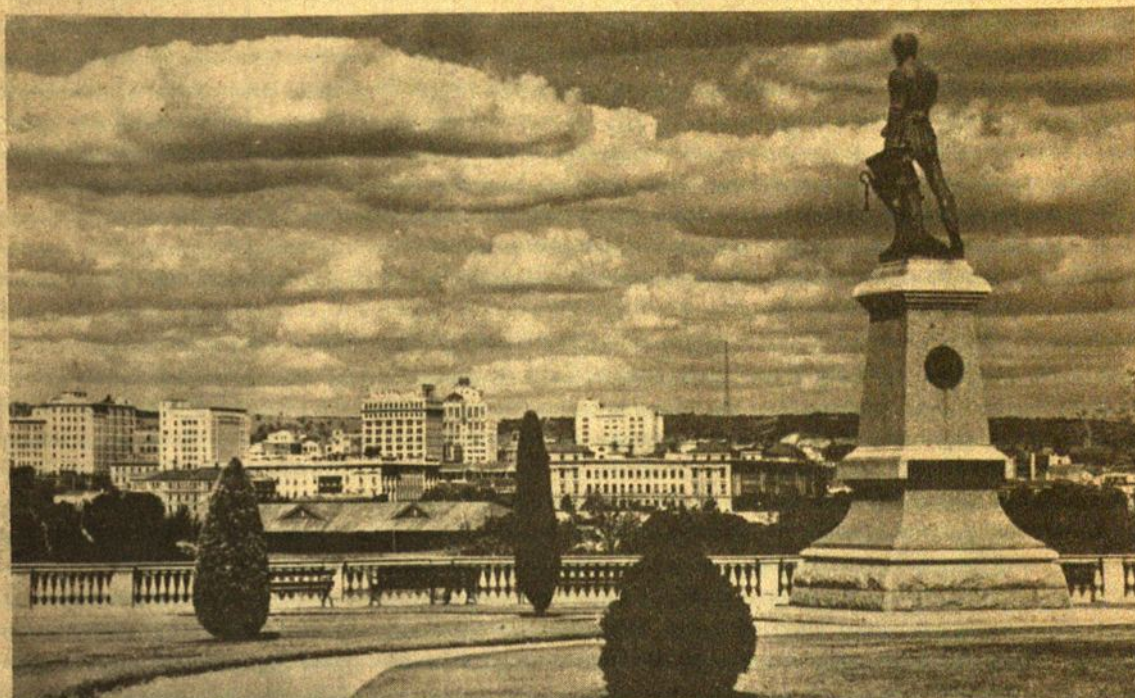
Velionis pasižymėjo savo įvai-

raus, religinėmis sektomis, kalbomis ir klasėmis suskaldyto krašto apjungimu ir jo pažangos išlaikymu. Iš kolonializmo išsivadavus, nelengvas tai buvo uždavinys. Ypatinai užsienio politikoje pasirinktas neutralumo kelias pasirodė beesas labai sliudus. Tai parodė Raud. Kinijos antpuoliai, kurių pasekoje liko neišspręsti sienų ir ištisų teritorijų klausimai. Blogi santykiai su Pakistanu, neišspręstas Kašmiro klausimas lieka Nehru įpėdinams kietu politiniu rėšutu.

*JAV IR SOV. SĄJUNGOS konsuliarinė sutartis bus pasirašyta Maskvoje birželio 1 d. Tą žinią paskelbęs prezidentas Johnsonas džiaugėsi ją, kaip "reikšmingu žingsniu" gerėjančių santykių su Sov. Sąjunga eigą.

Sutartis dar turės būti ratifikuota JAV Senate. Sutarties tekstas kol kas neskelbiamas. Žinoma tik tiek, kad joje numatoma pasikeisti konsulatams. Be to, suminti Sov. S-goje JAV piliečiai turės teisę 4 dienų bėgyje susisiekti su artimiausiu JAV konsulatu.

Kur ir kokie Sovietų S-gos konsulatams atsidarys JAV, paaiškės sutartį svarstant Senate.

Adelaidės miestas, kur lietuvių krepšininkai susitiks su Australijos olimpine rinktine. Šiame mieste veikia lietuvių sporto klubas, teatras, choras, tautinių šokių grupė, yra visa eilė lietuvių organizacijų. Čia yra ir Australijos lietuvių sporto vadovybės būstinė.

Australija laukia atvykstant mūsų krepšininkų

P. PETRUTIS

Liepos 7 d. mūsų krepšinio reprezentantai pakils tolimon Australijon. Ši išvyka yra JAV, Kanados ir Australijos lietuvių bendrų pastangų vaisius. Australijoje, talkininkaujant vietos Lietuvių Bendruomenei, organizacijai darbu vadovauja Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Valdyba. Išvykai artėjant, kreipėmės į valdybos pirmininką Jurgį Jonavičių su keliais klausimais, kuriuos drauge su atsakymais patiekiami mielais Dirvos skaitytojams.

— Išvykai artėjant, daugelis JAV ir Kanados lietuvių įdomaujasi, kaip vyks ta paruošiamieji darbai Australijoje. Malonė kiti suglaustai apibadinti Jūsų dabartinius rūpesčius ir nuotaikas.

-- Nors iki š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės atvykimo į Australiją yra dar šešios savaitės laiko, mūsų paruošiamieji darbai ją sutikti ir priimti yra jau beveik užbaigti. Paruoštas maršrutas Australijoje, nustatytos datos varžyboms ir numatyta smulkios svečių priežiūros ir globos programa. Visą šį darbą, ALFAS valdybai koordinuojant, atliko įvairiose miestuose sudaryti specialūs tam tikslui komitetai. Vizitui artėjant, vis platės propaganda, jungiant prie spaudos radiją ir televiziją. Jaučiamas vis didėjantis džiaugsmingas lūkestis, stovint pradėtų pastangų išsipildymo prieangyje. Atvykstančiai rinktinei sudaryti geriausias sąlygas žaisti, ilsėtis ir bendrauti su Australijos lietuvišku jaunimu -- yra šiuo metu svarbiausias mūsų rūpestis.

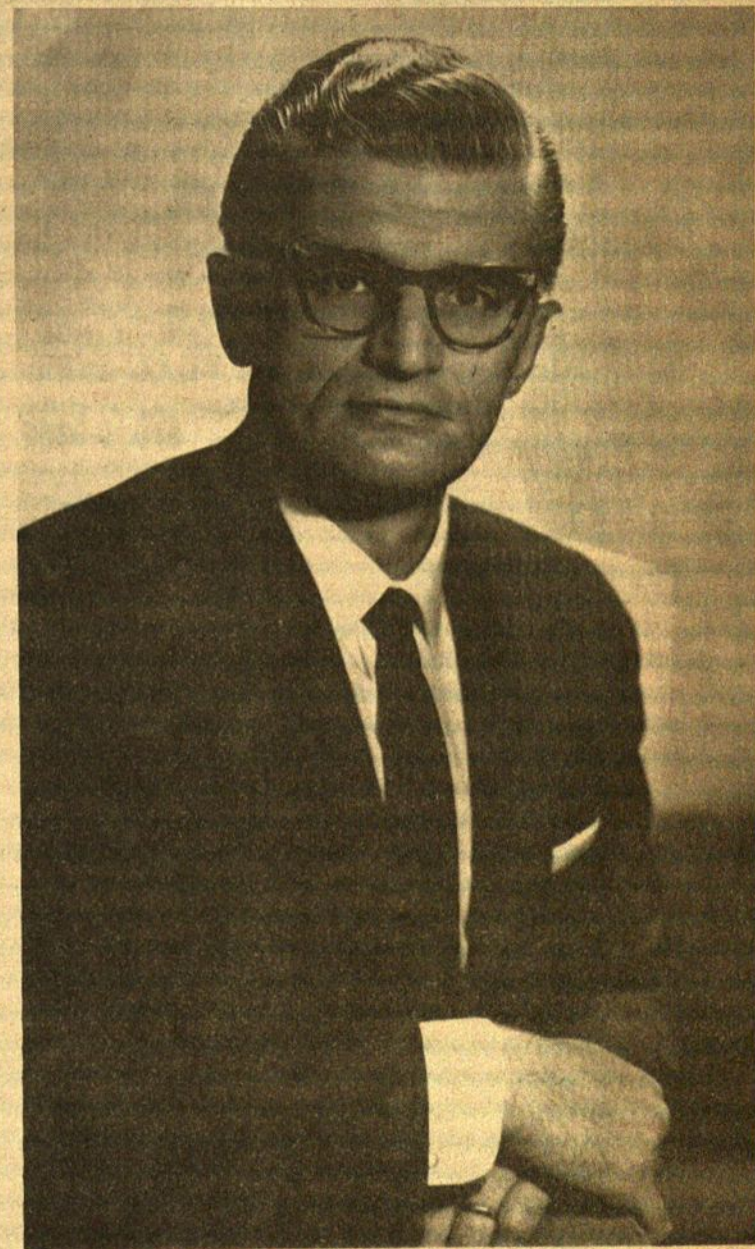
— Krepšinio išvyka rišasi su dideliu darbu ir nemažomis išlaidomis. Visu triūsų dalinasi JAV, Kanados ir Australijos lietuviai. Daugelis užsimojimui priitaria ir neatsisako paremti. Tačiau pasitaiko ir abejonų arba net neigiamai atsiliepiančių. Sakykite, kokia nuomonė vyrauja Australijos lietuviuose ir ką būtų galima pasakyti tokiems abejojantiems tautiečiams?

-- Australijos lietuviai Jūsų rinktinės laukia visi kaip vienas, kas gali, prisidėdamas didesne ar mažesne auka šią kelionę paremti. Rinktinės kelionė po Australiją sudarys mums galimybę Lietuvos ir lietuvių vardą plačiai paskleisti po šį kontinentą. Mūsų jaunoji karta turės progos pasididžiudama parodyti į rinktinę ir pasakyti: "Ir aš esu lietuvis". Ar galima tad abejoti šios išvykos neįkainuojama nauda Lietuvos vardo iškilimui Australijoje. Mums, gyvenantiems tolimame Australijos kontinente ir ištroškusiems ryšio visose galimo

bendradarbiavimo sferose su Amerikos lietuviais, sunku suprasti jog yra tautiečių, kurie dar abejoja š. Amerikos ir Australijos lietuviško jaunimo pirmojo

pergalės 1937 m. Rygoje ir 1939 m. Kaune? Taipogi lietuvių krepšininkų išvykos į Prancūziją ir prieš penkeris metus į Pietų Ameriką?

-- Prieš 13-14 metų, kuomet iš Europos atvykę lietuviai dominavo Australijos krepšinyje, Lietuvos 1937 ir 1939 metų laimėjimai bei išvyka Prancūzijon buvo įvairiomis progomis plačiai minimi Australijos spaudoje. Tačiau laikui bėgant, australai tu-

JURGIS JONAVIČIUS, Australijos lietuvių sportinės organizacijos pirmininkas.

susitikimo stipria, pozityviai įtaka jaunimui ir tuo pačiu dideliu laimėjimu bendram lietuviškam reikalui.

— O dabar porą sportinio pobūdžio klausimų. Pirmiausiai norėtume sužinoti ar australų sporto sferose, kaip pavyzdžiui Krepšinio Federacijos vadovybei, yra žinomos lietuvių krepšinio

rėdami šimteriopai didesnę už mus krepšinio prieauglį, išstūmė mūsų iš pirmųjų vietų ir tuo pačiu buvo užmiršti mūsų paskutiniųjų kelių metų prieš karą laimėjimai Europoje. Su š. Amerikos lietuvių rinktinės pergalėmis P. Amerikoje 1959 metais, Australijos krepšinio vadovybė buvo supažindinta prieš pusantros metų, užmezgus su ja

(Nukelta į 2 psl.)

- Gelbėkit!...

KAS NUŽUDĖ DIEM?

(Atkelta iš 1 psl.)

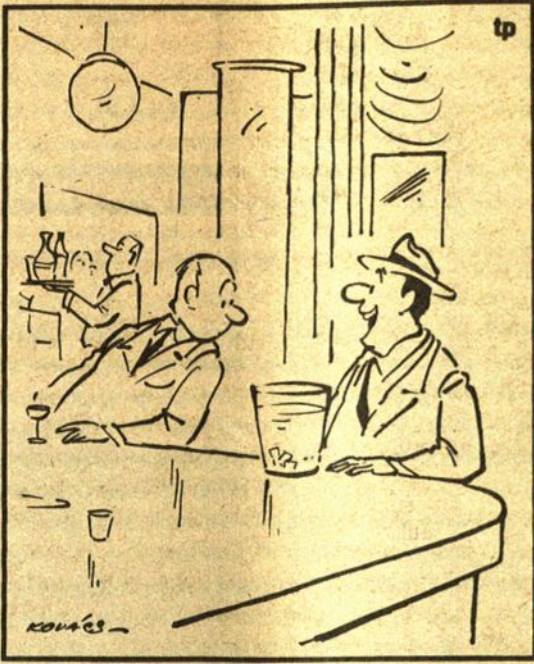
Christian Science Monitor 1963 m. įsijungė į kampaniją prieš Diemo režimą, teigdamas, kad be liaudies paramos komunistiniai partizanai negalėtų veikti, o kad jie tą paramą gavo prievarta, niekas nenorėjo suprasti. Tiesa, buvo ir blaiviau žiūrinčių, kaip Marquerite Higgins, Joseph Alsop ir net pats Lippmannas, kuris rašė, kad JAV neturi kito pasirinkimo kaip tik laikytis su Diemu, tačiau jie sudarė mažumą. Diemas buvo Amerikos visuomenės prista-tytas kaip tironas ir jos vyriausybės netiesiogiai pasmerktas, paraginant karius jį nuverst, 13 dienų po to nuvertimo, Cambo-dijos valdovas Sihanuk skubiai atsisakė bet kokios pagalbos iš JAV.

Per pereinamąjį laikotarpį, kaip žinia, komunistai laimėjo daugiau negu per visą Diemo viešpatavimą, kurį laiką jie kontroliavo 7 milijonus žmonių. Dabar Allen-Scott praneša iš Washing-tono, kad kažkokia "juoda ranka" sulaikė žinias ir fotografijas apie

komunistų žiaurumus, kai Kennedy įpėdinis pastatytas prieš sunkiausią savo karjeros spren-dimą: ką daryti su visa Pietryčių Azija.

Pirmadienio New York Herald Tribune Joseph Alsop ragina prezidentą laikytis tvirtai ir neįsileisti jokių derybų, iki nebus atstatyti jau padaryti susitari-mai, o tos pačios dienos New York Times paskelbė C.L. Sulz-bergerio samprotavimus, kad kie-ta laikysena tame pasaulio kam-pė gsdina europiečius, kuriems stipri raudonoji Kinija esanti rei-kalinga kaip pagalba prieš Sovietų Rusijos grėsmę Europai. Beto, europiečiai bijo, kad Kinijos grės-mė Maskvai ir Washingtonui gali abu kraštus priversti susitarti dėl Europos.

Iš tikro JAV galėtų palyginti, lengvai susitvarkyti su bet kokia komunistine grėsme, jei neturėtų savosios "penktosios kolonos" namie, kuri sunaikino Diemą ir tėvynei padaro daugiau žalos ne-gu visi išoriniai priešai kartu.

-- Gydytojas man leido gerti tik vieną stiklinuką per dieną!...

AUSTRALIJA LAUKIA ...

(Atkelta iš 1 psl.)

ryšį dėl Jūsų išvykos į Australiją. Be abejo, visi minėti lietuviško krepšinio triumfai bus atitinkamai atžymėti mūsų specialiai išleidžiamose suvenyrinėse programose, o taip pat Australijos spaudoje, per radiją bei televiziją, propaguojant būsimas gastroles.

— Teko girdėti, kad Australijoje retkarčiais pasirodo užsienio krepšinio komandos. Sakykite, kurių kraštų krepšininkai pastariaisiais metais lankėsi Australijoje ir kokios buvo jų rungtynių pasėkmės?

-- Neskaityt 1956 metų tarptautinio krepšinio Melbourne įvykusiuose olimpinuose žaidimuose, paskutinė užsienio komanda apvažiavusi visą Australiją, buvo "US Far East Air Force All-Stars" 1955 metais. Ši iš JAV Pacifico aviacijos įguli karių sudaryta rinktinė tuo metu laimėjo visas savo gastrolių rungtynes, išskyrus vienas, prieš latvius, Adelaidėje. Prieš kelis mėnesius į Australiją buvo atvykusi komanda iš Filipinų, kuri turėjo apvažiuoti visą šalį. Tačiau po silpno pasirodymo pirmose dviejose rungtynėse prieš australų komandas, Filipinų komandos vadovas nutraukė gastroles ir koman-

da išvyko atgal. Iš to matote, kad australų krepšinio mėgėjai yra išbadėję tarptautinių susitikimų ir Jūsų atvykimas šio sporto šalininkams bus didelis skanėstas. Kadangi kai kuriuose miestuose krepšinio salės talpina nerdaugiausiai žiūrovų, yra numatyta laikinų tribūnų pristatymu praplėsti sėdimąsias vietas, duodant progos Jūsų rinktinę pamatyti galimai didesniai skaičiui krepšinio mėgėjų.

— Na, o koks australų krepšininkų dabartinis pajėgumas? Šis klausimas gana opus ir jis dažnai iškyla mūsų pokalbiuose.

-- Į šį klausimą nėra lengva atsakyti. 1960 metų olimpinuose žaidimuose Romoje Australijos krepšinio rinktinė pasirodė gana blankiai, bet nuo to laiko krepšinio lygis, žinovų tvirtinimu, čia žymiai pakilęs. Jei paskutinių kelių metų bėgyje būtų buvę progos palyginti australų komandas su užjūrio varžovais, mano atsakymas į šį klausimą būtų daug išsamesnis. Kiekvieną atvejų čia vyrauja neabejotinai teisinga nuomonė, kad australų krepšinio lygis dar nemažai yra atsilikęs nuo amerikiečių.

— Pabaigai norėtume išgirsti Jūsų pageidavimus. Pageidavimus JAV ir Kanados lietuviams ir specifiniai atvykstantiems krepšininkams. Prašytume pasakyti.

-- Jokių pageidavimų, tik padėka ir linkėjimai. Australijos lietuviai puikiai žino, kad Š. Amerikos lietuviai neša ant savo pečių sunkiausią lietuviškų reikalų finansavimo našą. Todėl tikėkite man, kai sakau, kad mes iš visos širdies esame dėkingi Š. Amerikos lietuviams už jų nenuilstamą duosumą, kuris šiuo atveju galina atsistoti į Australiją Jūsų krepšinio rinktinę. Mūsų

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

VERTA PASITEIRAUTI pas Pulgį Andriųšį, ar jis atsimena, kada Gaidžiūose atsirado pirmasis geležinis plūgas. Gaidžiūose, atseit, Pulgio gimtinėj. Ir Teofilio Tilvyčio. Tilvytis sakosi smulkmeniškai atsimenąs...

-- Iki to laiko, -- rašo Tilvytis, "LTSR liaudies poetas", savo pamoksle "gimtųjų laukų artojam" (Tiesoje, 100 nr., 1964) -- žmonės žemelę puredavo medinėmis žagrelėmis. Kaimynai susirinko pasižiūrėti žydra spalva padažyto padargo, ilgai kraipė galvas, stebėdamiesi, nepasitikėdami naujuoju įnagiu... Skirstėsi artojai su karčiomis šypsenomis raukšlėmis išrašytuose, vėjo nugairintuose veiduose...

Ach tu, Viešpatie, koks vaizdo gaudumėlis! Ir kaip vaizdžiai nupiešta! Plūgo spalva, veidų raukšlės, šypsenų skonis... Kiek gi metų turėjo turėti Teofilukas tada, jei tą įvykį ne tik šitaip įsiziūrėjo, bet net ir "sociologiškai" įvertino? Turėtų būti bent jau nemažiau, kaip kokios dešimties. Tai išeity, kad gaidiškiai pirmą kartą plūgą pamatė tik 1914 metais, Didžiojo karo išvakarėse... Jei taip, tai ir Pulgis, tik trejetą metų jaunesnis, turėtų šiek tiek atsiminti. Negi nebūtų atbėgęs pavėpsot?

Bet tie galai su kitais nesusieina. Karui prasidėjus, Lietuvoj nebebuvo iš kur plūgų prisipirkti, o betgi tada jau ir Gaidžių apylinkė medinių žagrių net ir giliose palėpėse jau vargu begalėję surasti. Medinių arklių (geležiniais noragais) dar buvo, bet juos bevar-tojo nebent bulvėms kaupti, ar kur nors plūgū neprieinamą akmenynę pakrapštyti.

Kai dabartinis "liaudies poetas" buvo dešimtmetis, jo vienas brolis, 24 metais vyresnis, jau seniai buvo kunigas, o kitas brolis ūkininkavo Gaidžiūose ir, dabartinį Teofilio dvasios vadų mastu matuojant, buvo tikras buožė. Gali būti, kad jis ar gal dar ir jo tėvas buvo pirmas Gaidžiūose plūgą įsigijęs, bet argi tai tikrai buvo leponėlio-garbenėlio Teofiluko atminime? "Liaudies poetas" dabar tą plūgo atsiradimą Gaidžiūose taip vaizdžiai ir gaudžiai piešdamas bene bus tipiškai komunistiškai pamelavęs...

-- Nors aš esu popierinis darbuotojas, baltarankis, -- tęsia Tilvytis pamokslą artojams iš savo Antakalnio gatvės apartamen-to, -- bet tebūnie ir man leista pasakyti žodį...

Tai ir moko baltarankis naujų ponų klasės autoriteto blizgintojas gimtųjų laukų artojus žemę dirbti ir "komunizmą sta-tyti".

Ir pavirsk tu man tokiu hipokritu!

GO TO CHURCH
AND PRAY ON THIS
MEMORIAL DAY

ST. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE
ANY KIND ANYWHERE

East 9th St. Pier Bldg. TO 1-0200

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis MEMORIAL DIENOJ

GEO. H. PLANTE
General Agency

REPRESENTING

THE JOHN HANCOCK MUTUAL LIFE
INSURANCE CO.

2829 Euclid Ave. MA 1-3360

THE BEST
FOR LESS!

Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.

CHICAGO, ILL., 60642

Phone: 648-8654

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir maitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynos vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu maitu.

Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.

Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

JAU SUDARYTAS KREPŠINIO RINKTINĖS SĄSTATAS

ŠALFASS-gos krepšinio komiteto galutinai sudarytas krepšinio rinktinės sąstatas yra šis: A. Adzima, V. Bazėnas, E. Slomčinskas (Waterburio Gintaras); E. Šilingas, A. Motiejūnas, E. Modestavičius (Clevelando Žai-bas); W. Sedlickas, A. Jankauskas (Toronto Aušra); P. Čekauskas (Detroito Kovas), A. Varnas (Chicago Neris), L. Jasevičius (Chicago ASK Lituanica). Rinktinė, vadovaujama V. Grybausko liepos 7 d. išvyksta į Australiją.

Tariantis dėl piniginių atsiskaitymo su Viktorijos valstybės krepšinio sąjunga, iš australų pusės buvo parodyta didelio nuoširdumo. Melbourne lietuvių sporto klubas Varpas sumoka tik salės nuomą ir už teisėjus, o visi kiti pinigai eina Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės ke-lionės išlaidų padengimui. Taip pat australai atlieka visą propa-gandinį darbą. Jau susitarta su valstybine televizijos stotimi ABN 2. Ši stotis transliuos lie-tuvių rinktinės ir Viktorijos vals-tybinės rinktinės rungtynes. Rungtynės įvyks liepos 22 d.

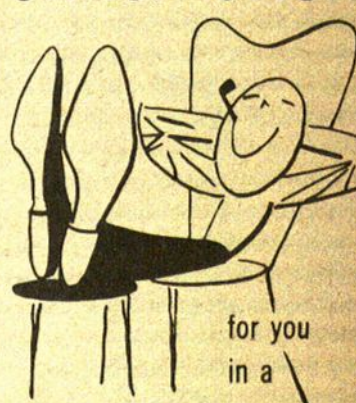
Melbourne susisiektas su JAV konsulu, kuris mielai sutiko pas save priimti atvykstančius krepšininkus. Konsulas rodo labai didelį susidomėjimą šiuo vizitu. Visos rungtynės Melbourne vyks puikiam Albert Park stadione, kuriame yra net 8 krepšinio aikštelės. Šis stadionas yra pats geriausias visoje Australijoje.

Atvykstančių krepšininkų priėmimu ir visais kitais reikalais Melbourne rūpinasi specialiai sudarytas komitetas. Jį sudaro: A. Bladzevičius (pirmininkas), V. Pumputis, V. Ališauskas, G. Žvina-kis, O. Baltrušaitis, J. Jablonskis, P. Dranginis, J. Pelenauskas (LB Melbourne apylinkės pir-mininkas), A. Šimkus, J. Červinskas, V. Lazauskas ir R. Vaitis. Komitetas glaudžiai bendradarbiauja su LSK Varpo valdy-ba.

Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės vadovui ir treneriui Adelaidėje yra numatytas TV inter-viu, rugpjūčio 2 d., stoties NWS 9 sporto programoje. Šioje programoje, kuri trunka 2 valan-

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SATISFACTION

MORTGAGE loan at
ST. CLAIR
SAVINGS

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirma-
dieniais, trečiadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

GRAŽI GYVENIMO PRADŽIA

Mokyklų uždavimo dienos yra jaudinančios, pilnos pasidžiavimo ir neužmirštamų momentų. Tais pergyvenimais džiaugiasi milijonai jaunimo ir jų šeimoms. Lygiai, kaip neužmiršamos tos dienos lieka daugelio suaugusiųjų atmintyje.

Tos dienos, atnešusios brandos pripažinimą ir laimėjimus mokslo ir žinių srityje, kartu neša ir atsiskyrimo jausmus su draugais ir įprastą aplinką. Tos dienos kartu praveria vartus į naujus laimėjimus, atneša svaresnę atsakomybę ir kartu praveria jaunas akis į naujų galimybių ir laimėjimų akiražius. Atsiskleidžia platus naujų troškimų ir tikslų galimybių pasaulis.

Žmogaus sukurta laimėjimai visose gyvenimo srityse sudaro sąlygas tolimesnei civilizacijos pažangai. Todėl ir diplomai neženklina pabaigos, o tik pradžia. Pradžią naujų darbų, naujų laimėjimų. Tie jaunieji moksleiviai, kurie mokslo metu ir jį pabaigus supranta, kad ne mokykla, o gyvenimui mokinamasi, savo rankose laiko žmonių ateitį.

Lietuviškoji moksleivija savo ateities kelyje susiduria su dvejopu uždaviniu: įgimtu užsipyrimu laikyti pirmose moksle pažangų ir iškilų moksleivių gretose, kas iki šiol jai neperblogiausiai sekasi ir, svarbiausia, išsilaikyti savo tautinės kultūros, tradicijų ir papročių orbitoje, nors tai ir versta kartais jausis nepatogiai amerikiečių tarpe, kaip išsireiškė Stefania Alšėnaitė Clevelando dienraštyje The Cleveland Press.

Stefanijos pareiškimai amerikiečių spaudai būdingi ir įsidėmėtini. Ji sako, kad daugelis svetur gimusiųjų daro didelę klaidą, stengdamiesi per greitai pasidaryti amerikoniškesniais už amerikiečius. Susipažinimas su įvairių kultūrų ir įvairios aplinkos įtaigomis draugais yra naudingas platesniam akiračiui ir išsilavinimui. Tai naudinga ir amerikiečiams, ypač tiems, kurie norėtų pripažinti ir naujųjų ateivių atneštas kultūrinės vertybes ir europietiškos civilizacijos pradus.

Amerikiečiai galėtų dar daugiau pasimokyti ir gauti labai vertingų nemokamų pamokų, ypač liečiant laisvės klausimą. "Mes galime suteikti Amerikoje gimusiems mokslo draugams prasmingesnę laisvės įvertinimo sąmonę, kurią daugelis laiko užtikrintu dalyku", sako Stefania Alšėnaitė.

Šioje laisvės šalyje tikroji laisvės esmė sprūsta, kaip iš švirkšto, jaunosios kartos elgesio ir tos "užtikrintos laisvės" apsiribojimo formomis. Ateivių moksleivija nešiojasi gilesnį ir sąmoningesnį laisvės samprotį. Jis siejasi su atsakomybe savo atečiai, savo bendruomenei ir tautai.

Vyresnioji karta turėtų taip pat šias moksleivių nuotakas suprasti ir mokslo metams baigiantis, jas tinkamai įvertinti.

(J.Č.)

Spaudoje pasidairius

KĄ SĖJA -- TĄ PIAUNA

Vienybėje paskelbus iš Pranės Lapienės archyvų ištrauktą Br. T. Dirmeikio "laišką", jau gautas ir pirmasis sveiklinimas.

Štai, Brooklyno Laisvė gegužės 26 d. persispausdinusi tą laišką, rašo:

"Tenka pasveikinti Pranę Lapienę už tai, kad ji ima kai kada ir paskelbia iš savo archyvo medžiagos, kurią jau seniai visi JAV lietuviai turėjo žinoti".

APIE PARTIJŲ POLITIKĄ

Kaip ir reikėjo tikėtis, chichaiškės Naujienos ilgu straipsniu atsiliepė į mano rašinį apie prielankines keistenybes (gegužės 20 d. Dirvoje). Girdi, jei kuris europietis ima tas "keistenybes" aiškinti, tai kartais jis, anot tos rusų patarlės, "pataiko pirštu į dangų." Po to Naujienų autorius pradeda aiškinti tokius visam pasauliui žinomus dalykus, kad priverčia jam taisyti kitą žinomą posakį, būtent, kad jis tiesiog "laužiasi į atviras duris".

Į mano pastabą, kad atrodo, jog demokratams daugiau jaudinasi ne gu patys respublikonai dėl jų kandidato į prezidentus, Naujienos atkerta:

"Meškauskui atrodo, kad demokratai kiša savo nosis ne į savo reikala. Jam taip atrodo dėlto, kad jis dar tebegyvena Europos kontinento seiminės politikos dausoje..."

Nusiileidamas iš tų dausų, į kurias mane pakėlė Naujienos, į šią ašarų pakalnę, aš vis dėlto turiu pastebėti, kad kairieji demo-

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

jau randasi baigiamųjų darbų stadijoje.

Įrišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos išdėninkui Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

NEI MITAS, NEI ŠIAIP PASLAPTIS

J. JUREVIČIUS

Šiam ir kitiems okupanto tarnams, kurie pasižovė daryti gražią ir didingą lietuvių tautos istoriją -- reikia parodyti tikruosius faktus, iš kurių matys, kad ne taip buvo, kaip jie rašo tarnaudami okupanto tikslams.

Pirmiausia, norėjęs S. Laurinaitis priminti, kas buvo ir yra tikram lietuviui, ne okupantui tarnui, Vasario 16-ji.

Vasario 16-toji yra viena iš tų didžiųjų mūsų tautos datų, su kuria prasidėjo naujas istorijos lapas -- nepriklausomo gyvenimo laikotarpis, pasireiškęs didžiųjų tautos ryžių, kūrybine dvasia ir laimėjimais. Niekam daugiau nėvergauti, o gyventi laisvu, savitu gyvenimu. Vasario 16-toji atsiradė iš didingų mūsų tautos praeitį, kai Lietuvos valstybės sienos ėjo nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Vasario 16-ją kūrė visa tauta. Ją ginant sudėta daug aukų. Vasario 16-osios kūrė procese dalyvavo vyrai ir moterys: klinkinkas ir darbininkas, bežemis ir mažžemis. Ji buvo ginama nuo bermontininkų, rusų komunistų ir lenkų. Tūkstančiai netik jaunimo, bet ir senų, jei tik galėtų, šandien vėl stotų kovon su okupantu dėl Lietuvos laisvės, dėl Vasario 16-osios atstatymo. Laisvė yra brangiausias turtas žmogui, gyvenančiam šioje žemėje. Kovoje dėl savo kultūrinės ir politinės laisvės lietuvių tauta daug ko neteko. Tūkstančiai tėvynės vaikų buvo ištremti į Sibirą. Tūkstančiai lietuviškų knygų bei meno vertybių tapo sunaikinta. Bet mūsų tautos priešai neįstengė tautoje sunaikinti vilties išlikti gyvams. Toji viltis mūsų tautoje tebėra stipri ir nesunaikinama. Kankiniai, knygnešiai, varpininkai, aušrininkai, Radviliškio, Alytaus, Širvintų, Giedraičių kovų karžygiai-savanoriai apgynė Vasario 16-ją ir Lietuvos laisvę. Per Vasario 16-ją lietuvių tauta pasisakė: Noriu ir turiu būti laisva! Tai štai S. Laurinaitis, kokią reikšmę ir prasmę mūsų tautai turi Vasario 16-toji.

KOKIOMIS APLINKYBĖMIS ATSIDARO LIETUVIŲ TARYBA.

1917 m. rugpjūčio 1 d. organizacinis komitetas iš A. Smetonos, J. Šaulio, kun. Stankevičiaus, M. Biržiškos ir P. Klimo išsiviečių iš vokiečių karo administracijos leidimą sušaukti platesnę lietuvių konferenciją, kuri pasisakytų Lietuvos Valstybės atstatymo reikalu. Juk visą laiką kariuomenės šalis skelbė dėsni, kad pavergtosios tautos turinčios teisę pačios apsispręsti, ar norinčios kieno globotei, ar nepriklausomai gyventi. Todėl ir lietuviai ryžosi pasinaudoti šiaja teise. Tokios įtaigos anuomet dar nebuvo, kuri galėjo paskelbti laisvės atstatymo dėsni. Ją reikėjo sudaryti. Teko ieškoti kelių ir būdų jai sudaryti. Minėtas komitetas sutarė sušaukti žymesniųjų žmonių, turėjusių visuomenėje įtakos, susirinkimą, o šis jau išrinko atstovus, kurie dirbs lietuvių tautos vardu. Organizacinis komitetas sudarė konferencijos atstovų sąrašą -- maždaug po 5-8 atstovus iš kiekvienos apskritys (šių buvo tuomet sudaryta 33). Iš 264 kvieštųjų atstovų 1917 m. rugsėjo 18 d. į Vilnių suvažiavo 214 asmenų, kurie prie uždarytų durų posėdžiavo ligi rugsėjo 22 d. Didžiai pakilia nuotaika visa konferencija, dr. J. Basanavičiui pirmininkaujant, pareiškė lietuvių tautos pasiryžimą atgauti savarankišką nepriklausomą Lietuvos valstybę. Konferencijos sudarytai programai įvykdyti buvo išrinkta Taryba iš 20 asmenų, prie kurių vėliau turėjo būti pririnkti tautinių mažumų atstovai. Kad būtų visuomenei patikimesnė, Tarybon buvo parinkta atstovų iš visokių srovių. Baigiantis 1917 m. Taryba turėjo paruošti raštą skelbti nepriklausomai Lietuvai. Vokiečių karo valdžia tam priešinosi. Taryba nieko nelaukdama paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Aktą. Tai ir buvo 1918 m. vasario 16 d.

Taip, S. Laurinaitis, atsirado Lietuvos Taryba, kurios darbai amžiams liks lietuvių istorijos

lapuose.

Spaudžiant vokiečių karo vadovybei, Lietuvos Taryba, po sunkių derybų, Kaune 1917 m. gruodžio 11 d. buvo paruošusi, bet nei kieno nepatvirtinta, tokio turinio pareiškimą:

a) Lietuvos Taryba, krašto ir užsienių lietuvių pripažinta, kaip vienintelė įgalota lietuvių tautos atstovybė, pasiremdama pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir 1917 m. rugsėjo m. 17-23 d. lietuvių konferencijos Vilniuje nutarimu, skelbia nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstatymą su sostine Vilniū ir jos atpalaidavimą nuo visų valstybinių ryšių, kurie kada nors yra buvę su kitomis valstybėmis.

b) Tai valstybei tvarkyti ir jos reikalams ginti talkos derybose Lietuvos Taryba prašo Vokiečių valstybę apsaugos ir pagalbos. Atsižvelgdama į gyvus Lietuvos interesus, kurie reikalauja nieko netrukus sueiti į artimus ir patvarius santykius su Vokiečių valstybe, Lietuvos Taryba pasisako už nuolatinį (amžiną) tvirtą sąjungos ryšį su Vokiečių valstybe, ta sąjunga turėtų būti įvykdyta ypač militarinės bei susisiekimo konferencijos ir munitų bei pinigų sistemos bendrumo pamatais.

Iš ką tik pacituotų pareiškimų matome, kad pirmame punkte taip pat buvo užakcentuota, jog Lietuvos Taryba skelbia nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstatymą. O antrame punkte buvo užsiminta apie dviejų kaimyninių valstybių gerus santykius.

Bet Lietuvos Taryba visą laiką turėjo paruošusi kitą aktą, tik laukė tinkamo momento jį paskelbti. Vos praėjo pora mėnesių nuo ano pareiškimo -- 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę. Vasario 16 d. aktas taip skamba:

-- Lietuvos Taryba savo posė-

dyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatant nepriklausomą demokratiniams pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratinis būd visų jos gyventojų išrinktas.

Kaip matome Vasario 16 d. aktas apie jokių ryšių bei santykių atskirai su Vokietija nekalba. Tuo metu buvo patirta, kad Berlyne vokiečių politikai nesipriešina visiškoms Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. 1918 m. kovo 23 d. Vokietijos kaiseris Vilhelmas II pasirašė pripažinimo aktą, o 1918 m. lapkričio 5 d. Vokietijos kancleris Max von Baden leido sudaryti Lietuvos vyriausybę. Taryba pavėdė A. Voldemarui sudaryti pirmą nepriklausomos Lietuvos ministrų kabinetą, kuris pradėjo darbą lapkričio 11 d., -- t. y. tą pačią dieną, kai vokiečiai pralaimėjo I Pasaulinį karą, turėjo pasirašyti preliminarines kapituliacijos sąlygas. Tokiu būdu santarvės valstybių laimėjimas sugrįžė visus vokiečių planus Lietuvoje ir sudarė visiškai naujas sąlygas Lietuvos nepriklausomybei plėtotis.

Tai gi, galutiname sprendime jokiais "amžiniais ryšiais", kaip rašo okupanto tarnas S. Laurinaitis, Lietuva su Vokietija nebuvo surišta.

(Pabaiga kitame numeryje)

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

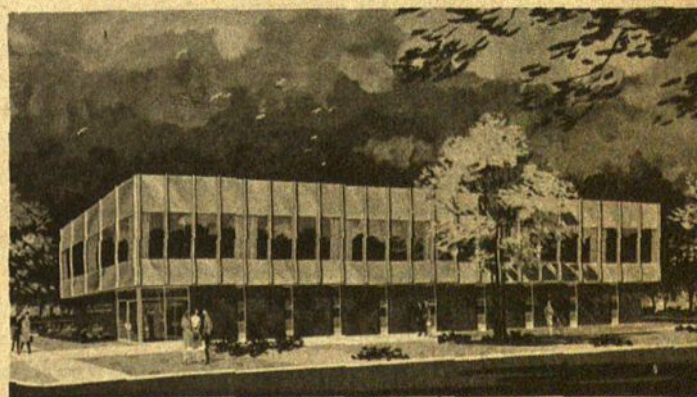
DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI
PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Baletu šokėja Violeta Karosaitė

SUTIKČIAU GYVENTI TIK PUSĘ GYVENIMO...

Jeigu mes užklausiame kurios jaunutės mergytės, kuo ji norės būti paugusi, dažniausiai gauname tvirtą ir neabejotiną atsakymą:

-- Balerina!

Ir jeigu mes mėginame piršti kurią nors kitą profesiją, sakydami, daktarystę, mergytė tuoj ima ašaroti. Ne, niekas kitas, o tik balerina... Už tai baletu studijos ir nestokoja jaunų mergelių. Tačiau kiek subrendus, sąjones apie balerinos karjerą dažniausiai dingsta...

Neabejotiną išimtį čia sudaro Violeta Karosaitė. Ji niekuomet neatsisakė nuo savo "generalinės linijos".

Violeta dar mažytė buvo išvežta iš Lietuvos, kai jai antrą kartą veržėsi bolševikinės ordos. Ir kai po baisiojo karo nuotykio ir bėgimų iš vietos į vietą pabėgėliai Vokietijoje ėmė "pastoviai" nutūpti stovyklose, greitai prasidėjo rūpinimasis mūsų jaunimo švietimu ir auklėjimu. Ėmė steigti lietuviškos mokyklos, gimnazijos, įvairius kursus. Čia gimė ansambliai, chorai, kvartetai, oktetai, atsirado platiformos garsiams mūsų lenčių gėllams bei oželiams... Ir mūsų jaunutė Violeta visa savo siela metėsi į meno sukūrimą. Pati kūrė eilėraščius ir juos sekmingai deklamavo įvairiuose stovyk-

lų parengimuose. Tai ir buvo pirmieji lašai, teikią ryžto tolimesniam scenos darbui.

Čia labiausiai Violetą domino baletu menas. Ji išties visomis valandomis išbūdavo prieš veidrodį, imituodama matytų balerinių judesius.

Atvykus su tėvais į šią šalį, Violeta nemanė atsisakyti savo svajonių apie balerinos karjerą, nors šioji profesija ir neteikė šviesių ateities perspektyvų. Tačiau tėvai vienu metu dukrelei buvo nuolaidūs ir jai pasakė:

-- Dukrel, jeigu tik mėgsti šokti -- šok, jeigu nori dainuoti -- dainuok, skambink, piešk. Tik dirbk ką labiausiai mėgsti, nes visi šie darbai yra gražūs ir geri.

Nieko nelaukdam, ji pati susirado Simo Velbasio baletu studiją ir čia gavo pirmąsias žinias ir praktiką apie baletu meną. Parodė didelius savo sugebėjimus šioje srityje. Toliau jos kelias į baletu aukštumas tęsėsi Bernice Holms studijoje. Tuo laiku ji jau reikšėsi lietuvių, vokiečių, švedų, estų kolonijų rengiamuose koncertuose. Tada ji taip nuostabiškai kalbėjo:

-- Jeigu galėčiau sugebėti būti gera baletu šokėja, sutikčiau gyventi tik pusę man skirto gyvenimo...

1959 m. Violeta Karosaitė įs-

KALBOS KERTELĖ

STEPAS VYKINTAS

DVASIŠKIS AR DVASININKAS?

J. Jablonskis dar 1912 m. Vilnyje rašė: "Nesakydami 'kalbiškis, mokslininkas, tautiškis' (kalbininkas, mokslininkas, tautininkas), negalime sakyti man rodosi, né 'dvasiškis' (kunigas, dvasios žmogus, dvasininkas)." (Žr. J. Jablonskis Rinktiniai

raštai, Vilnius, 1959 m. 105 psl.).

Toliau, 162-4 psl., jis plačiau paaiškina priesagų - ininkas ir - iškis vartojimą. Jis rašo: "Mūsų tautininkas, liaudininkas tėra žmogus, kuriam ypačiai rūpi tauta, liaudis, tautos, liaudies reikalai, kuris tauta, liaudim ir jų reikalais ypačiai serga, rūpinas ir dėl to daug turi darbo."

Mokslininkui, kalbininkui rūpi mokslo, kalbos dalykai, jis tais dalykais atsidėjęs rūpinasi, tie dalykai jam ypačiai tinka.

Ūkininkui, bitininkui rūpi ūkis, bitys (Dabar bendrinėje kalboje yra įsigalėjusi lytis bitė-ės, o ne bitys. Stp. V.). jis ūkiu, bitimis (bitėmis) daugiausia rūpinasi, verčiasi, su tuo daugiausia ir darbo turi.

Daiktavardžiai bitininkas, maldininkas, mokslininkas, ūkininkas ir kiti tolygūs reiškia tam tikrą darbininką, tam tikrą darbo šalininką, tam tikros spalvos arba rūšies žmogų. Jais pasakoma dažniausiai tam tikro žmogaus ir palinkimai, mėgstamasis darbas, triūsas.

Vadindamas ką dvasininku, pats aš suprantu pirmiausia, jog tam asmeniui ypačiai rūpi žmogaus dvasia ir jos reikalai.

Dvasiški, sodiški (žm.), namiški, kalniški, pakalniški, dusetiški, veliuniški, kauniški alus, kauniškis kunigas

YRA: dvaro, sodos (sodžiaus) žmonės, namiegi (namų žmonės), kalniečiai, pakalniečiai, Dusetų, Veliunos žmonės (gyventojai), Kauno (kauninis) alus, Kauno (kaunietis) kunigas. Čia 'kauniškis, namiškis...' tėra Kauno kilimo, Kauno, namų... daiktas, žmogus.

Yra dar sakoma: 'maniškis (manasis), taviškis, mūsiškis'. Bet šitie žodžiai padaryti tėra iš tam tikrų įvardžių: daug ko

Alb. V.

platesniam reikalui iš jų neišvers.

Ar šitos rūšies žodžiai duoda mums kiek teisės daryti tam tikram reikalui 'dvasiškį, dvasiškį'?

Man rodosi, kad ne, ir štai dėl ko: 'dvasiškis', mūsų padarytas, turėtų reikšti žmogų dvasios kilimo, kilusį iš dvasios... Žodžio dvasiški negali būti kalboje ir dėl kitos priežasties: žodis dvasiški, kad išliktų kalboje, būtų vienintelis šios rūšies naujadaras (žodžių 'kauniškį, vyriškį...'. Šnekamoji kalba nežino). (Ibid. 164 psl.).

Taigi, J. Jablonskis įtikinamai yra įrodęs, kad žodžiai dvasiškis, dvasiški yra nevartotini, o jų vietoje sakyti ir rašyti dvasininkas, dvasininkai.

KAS YRA BRĖSLĖ?

Dabartinės lietuvių kalbos žodynas rašo: brėslė (1) žr. griežlė (paukštis). O apie griežlę šit kas ten pat parašyta: griežlė (4)

1. zool. nedidelis vandeninių šeimų paukštis; griežlė (crex crex). 21. b. įkyrus žmogus. Lietuvių Enciklopedijoje šis paukštis vadinamas bresla. Jį taip ten aprašo: "Vandeninių vištų (rallidae) šeimos paukštis, apie 24 cm ilgio, trumpo stipraus snapo, didelių kojų, trumpos uodegos, silpnų sparnų. Viršutinė kūno dalis pilkai ruda, juodų pailgų dėmių išmarginta. Sparnai rudi, gerklė balta, kūno šonais rudi skersiniai bruožai. Gyvena Europoje ir Azijoje ligi Jenisėjo upės, rudenį išskrenda į pietų kraštus. Lietuvoje dar neseniai B. buvo dažnas paukštis, bet pastaraisiais metais pasidarė daug retesnis. Atrodo, kad nykimo priežastis glūdi melioracijos darbuose... (Žr. LE III t. 239 psl.).

Kaip matome, šio paukščio vardas nevienodai rašomas. Ar nevertėtų visiems vienodai tarti ir rašyti: brėslė kaip pirmosios kirčiavimo daiktavardis su tvirtaprade priegaide šaknyje.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod. Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Atidroma vasarajimui nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,

Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liquer, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

MOTERIS KARNAVALO AIKŠTĖJE

JUOZAS ŠVAISTAS

NOVELĖ

(2)

— Gražina, rankšluosčio nerandu?

Josios pašmonė gana šiurkščiai ir piktai pasigirdo tie žodžiai. Bet ji susivaldė ir švelniai subarė:

— Aleksi, o pasisveikinti nebereikia? Ai-ai-ai! Nei labo ryto, nei, mano pumpurėli, duok duobutę?

Ji įprastai šyptelėjo, ir josios skruostuose tikrai pri-noko dvi meilios, grakščios duobutės. Aleksandras nie-nieko neatsakė ir né nekrustelėjo. Jo akys tebebuvo įbes-tos į grindis, čia pat ties jo kojomis. Pastovėjęs kiek, pridėjo:

— Gražina, gal apsirengtum... Po pusvalandžio aš norėsiu visai rimtai su tavim pasikalbėti!

Vėl brakstelėjo durų rankena ir tylu, tuščia pasidarė visame dideliame šešių kambarių bute. Gražina apstulbo ir rodos jokių pojūčių nebeturėjo. Keptuvė garsiausiai čirškė ir spirgėjo mėgstamieji Aleksandro blyneliai. Ugnies sukelias triukšmas pagaliau atvėrė Gražinos ausis. Ji pajudėjo: nustūmė keptuvę nuo kaitros, išjungė ugnį ir žingsnis po žingsnio, tarytum ligonis į chirurginę salę, išslinko iš virtuvės.

II

Tikrai po pusvalandžio juodu susitiko salione, kaip neutraliam ir oficialumo kambariui. Abu šventadieniškai apsivilkę. Jis atėjo truputį anksčiau. Iš lėto žingsniavo, sukdamas ratu tarp prabangių sofų, stalių ir kitų prie-

dų. Gražinai pasirodžius, sustojo, viena ranka atsiremęs į aukštesnį stalėlį, kur laikomos gėlės.

Gražina tuojau atsirado prie lango. Įsikniubo į jį ir beprasmškai blaškė savo žvilgsnius po erdvų kiemą. Niekur ypatingai neapsistojo. Viskas jos akyse tos pat vertės: ir dekoratyviniai medžiai, krūmai, ir gvyai trykštąs fontanas, ir savo pozose sustingusios statulos, kaip ir abu šeimnininkai šią valandėlę.

Staiga skardžiai suskambo telefonas, kaip retai kada. O gal toks skardumas tik pasirodė dėl tos sukaustos ir įtemptos tylos. Abu krūptelėjo, lyg tai kažkas nelaukta, nesitikėta turėjo įvykti. Gražina pirmoji priėjo. Ji tikėjosi, kad tai Rožytė, josios draugė. Atsiliepė vyras — Andrius Dausonis. Gražina atsakė:

— Taip, jis namuose. Tuojau pakalbės...

Padėjo ragelį ir kreipėsi į vyrą:

— Su tavim nori kalbėtis!

— O kas? Gal simpatiška moteris?

Aleksandro pasitenkinimas ir žodžiai ciniški pasirodė Gražinai. Ji pasipiktino:

— Dar to betrukė!

— Nereikty stebėtis!

Aleksandras įsijungė į telefoną.

— Aaa! Ponas architektas! Labai malonu...

— ...

— Taip, taip... Aš pats — kontraktorius Pakalniškis.

— ...

— Ryt mano kontorą, aštuntą valandą iš ryto? Ne, ne! Nebus peranksti. Aš būsiu. Tikrai! Labai prašau! Iki malonaus pasimatymo!

Ragelį padėjo. Drauge su juo nusiėmė visą tą švelnią pataikaujančią šypseną. Veidas vėl niūrus, apsunęs.

Telefono įtarpas nutraukė pasirengimą, trumpam išblaškė. Praėjo kelios tylios, nejaukios valandėlės. Abudu tebestovėjo. Abiem artimai, glaudžiai gyvenusiems tar-tum žodžių, pritrūko. Gražina neištūrėjo:

— Ko dabar tyli? Jei pasišaukei, tad sakyk, ko iš manęs nori?

Pakalniškis pradėjo gana nenatūraliai ir savo balsu ir poza, lyg debiutuojęs aktorius, ar pirmą kartą aukštajame teisme įstojęs kaltintojas.

— Matai, Gražina... Kiaurą naktį neužmigau ir vis galvojau dėl vakarykščio tavo pasiūlymo. Juk rodos aiškiai pasakei, kad nori skirtis. Aš tuo labiau... Dabar štai visai šaltas, rimtas ir apgalvotas mano atsakymas: sutinku. Girdi — s u t i n k u !

Paskutinį žodį ypačiai pabrėžė ir atidžiai pasižiūrėjo į Gražiną, kokio įspūdžio jai daro. Ji neatsigrėžė, tebežiūrėjo į kiemą. Po pauzės kalbėjo toliau, kaip buvo iš anksto sugalvojęs.

— Tu jauna dar ir, galima sakyti, patraukli moteris. Lengvai susirasi sau kitą — daug tinkamesnį negu aš. Kam čia draskytis ir be reikalo pliautis? Galėsi laimingesnė būti. O aš irgi, turbūt, kaip nors susitvarkysiu...

Gražina atsisuko nuo lango. Rankose nervingai gnaužė nertinę grakščią nosinaitę. Keletą kartų pažvelgė į savo vyrą. Nuolaidžiu tonu, lyg nusikaltusi, paklausė:

— Aleksi, iš tikrųjų tebepyksti dar? Man labai keista...

— Ne, nepykstu. Piktam kaip tik netinka apie tokį svarbų reikalą kalbėti.

Gražina nervingesnė darėsi ir daugiau jaudinosi. Keistas histeriško poūdzio juokas pasigirdavo tarp jos žodžių.

— Nesuprantu... Nieko dabar nesuprantu... Che-che-che! Kaip gi galima be pykčio, be priežasties taip lengvai išsiskirti? Tik ketveri metai... Che-che-che! Ne, ne! Ką gi pasakys tėvai, giminės ir visi kiti žmonės?

Aleksandras, nors labai stengėsi išlaikyti episką rimtį, vis dėlto subiuo. Skaudensiais žodžiais pradėjo plakti.

(Bus daugiau)

PAS BRAZILIJOS LIETUVIUS ŪKININKUS

(Pradžia Nr. 62)

JURGIS ŠATORIUS

Dirvos korespondentas
Brazilijoje

Privažiuojame prie Paraipamos upės, kuri skiria Sao Paulo - Paranos valstijas. Prie "sienos" mus sulauko Sao Paulo muitininkas ir reikalauja suvalgyti apelsinus, kuriuos vašinga Sanvaitienė įdėjo mums, kad pakelti galėtume atsigaivinti. Na, ką gi, valgome, nes kitaip teks šiuos vaisius išmesti į gan didoką, jau kitų keliauninkų sumestą vaisių krivą. "Kodėl toki keistą potvarkį?" -- klausiu prelatą Ragažinską. "Sakoma, kad už šio keisto įstatymo pravedimą S. P. parlamente Janio Quadros, tada buvęs šios valstijos gubernatorius, esąs uždirbęs apvalią pinigų sumą" -- paaiškina prelatas. Muitininkas nepasitenkina vien apelsinais: prašo taip pat atidaryti mašinos lagaminų skyrių, kur nieko įtartino nepastebėjęs ir užrašęs mūsų pavardes ir mašinos numerį, leidžia mums įvažiuoti į Paranos valstiją.

Apie 4 val. pasiekiami Cornelio Procopio švarų, gražiai sutvarkytą miestelį. Kiek pasitęsime kelionę į pietus, norėdami su dienos šviesa pasiekti Florestos fazendą.

Nuo Cornelio Procopio išsukame iš gero plento (kuris deja 15 km prieš šį miestelį buvo pavirtęs į mašinų laužymų pragarą), (paprastą raudonumolių grįstą vieškelį, kuris dulksta, lyg Lietuvos vieškeliai vidurvasarį. Abipus šio kelio nematome jokio kito augalo, bet vien tik kavos medelius, kurie išrikuoti, lyg kareiviai per parodą, tęsiasi apie 60 km, ligi pat Florestos fazendos. Pakelti pravažiuojame du nešvarius miščiukus: tai Nova Fatima ir Congonhinhas vietovės. Čia gatvės negrįstos, pilnos ožkų, šunų bei pusplikių vaikų. Atrodo, kad čia skursta taip vadi-

namieji "kolonai", lietuviškai tartant kunečiai arba sovietiška kalba kalbant kolchozininkai. Jie gauna pragyvenimą iš aplinkinių fazendų.

Pasiekus Congonhinhas miestelį mus pasitinka ankstyvos sutemos: "Texaco" stotyje tetratamės kelio krypties į Kandrotų fazendą. Mandagus tarnautojas mums paaiškina, kad Kandrotų sūnus Juozas tik ką buvęs stotyje ir galįs būti kur nors netoliese. Paslaugus asmuo prašo mus sekti jo mašiną ir po kelio likos minučių, prie vienos krautuvės, jis mus supažindina su J. Kandrotu. Stambus, augalotas, plačių pečių šviesiaplaukis mus šiltai sveikina; paaiškina, kad važiuojame į jo tėvų fazendą. Juozas prašo mus į sekti ir po 20 minučių, jau visiškai sutemus, mes pasiekame fazendos centrą. Mums dar besitvarkant ir Juozui betaisant elektros apšvietimą į namus grįžta Pranas ir Stasė Kandrotai. Jie tikrai vėjo sparnais skrido, jeigu suspėjo mus prie namų prisivyti. Tiesa, Kandrotų mašina galingesnė, negu mano DKW mašinėlė: jis važiuoja "Willy's" limuzinu!

Šeimnininkams grįžus visas namas atgyja ir po kurio laiko užsideda elektros šviesa, kurią teikia vienas agregatas. Šeimnininkas paaiškina, kad po mėnesio, kito jis prisijungsis prie normalios elektros šviesos tinklo, kurio laidai esą netoliese. Tada nereikės vargti su agregatais ir kitais pagelbiniais motorais.

Vakarienės metu Kandrotus klausinėjame apie ūkį, iš kur kada iš Lietuvos išvykę, kokie ateities planai ir t. t. Kandrotas

atvirai, nuoširdžiai pasakoja, kaip tikras dūklas.

"Esu kilęs iš Jezno, o mano žmona yra iš Utenos apylinkės. Mano tėvas prie Jezno turėjo nemažą ūkį, tačiau jam mirus 1925 m. mums buvo labai sunku išsiversti. 1926 m. mano seserė Čia užsirašė su šeima išvykti į Braziliją, ir mane, aštuoniolikametį vaikną, įrašė į savo šeimos narių tarpą. 1926 m. viduryje pasiekėme Santos uostą, iš kurio nuvykome į Sao Paulo miestą, o po kurio laiko išvykome į S.P. ir Paranos valstijas. Čia vedžiau 1928 m. ir nuo to laiko, kartu dirbdami ir augindami šeimą, dirbome keliose fazendose. Jose dirbdamas mokiausi ir stebėjau kavos auginimo gyvenimą, vargus (kai kavos medelius pakerta nelauktos šalnos), pasisekimus; taip pat studijavau ir vietos žmonių būdą, kurie dirbo fazendose. Jau 1940 m. nupirkome pirmąją fazendą, kurią gerokai pagerinę pardavėme su geru pelnu. Po šio pasisekimo sekė dar dvi fazendos, ligi šioje įsikūrėme 1953 m." -- aiškina šeimnininkas. Šiai fazandai dabar priklauso 550 alkierių (ar 2200 ha) žemės iš kurių 110 alkierių esame pavadę sūnui, kad jis pats pradėtų savistoviai ūkininkauti (Juozas jau vedęs ir auginą sūnų ir dukrelę).

Mūsų pagrindinis užsiėmimas yra kavos auginimas. Dabar turime vaisingų 260,000 kavos medelių, iš kurių šiais metais tikimės nurašyti apie 30,000 maišų, po 60 kg maiše, žalios kavos pupelių. Šiuo metu jau baigiame atsidinti apie 40,000 kavos medelių - krūmų, kurie tepradės duoti vaisių tik po 5-rių metų" -- pasakoja Kandrotas. "Rytoj jus viską parodysiu ir tada savo akimis pamatysite, kaip ir kur kava auga; gi neužmirškite, kad dabar yra pats kavos derliaus nuėmimo laikotarpis, taigi pamatysite kavą ant medelių, prieš ją nuškinant" -- aiškina šeimnininkas.

Rytojaus dieną abu šeimnininkai ir Juozas pavėžina mus po savo kavos laukus, kurie ruošiami derliaus nuėmimui. Prinokusi kava rauduoja, lyg išsirpę putiniai, prilipę prie pat šakų žievės: 2-3 medeliai, kai gerai uždera, duoda 60 kg žalios kavos maišą. Gi visas nuo medelių kavos nuskynimo darbas tegalimas tik rankomis. Sakoma, kad dar nesančios išrastos mašinos, kurios galėtų pakelti žmogaus rankos judesius...

Kandrotas pasakoja, kad visi kavos plotai, kuriuos net mūsų akys negali aprėpti, yra jo paties sodinti: prieš dešimtį metų, kai Kandrotai nusipirko šią fazendą, čia tebuvo tik miškas, kurio menka dalelė dar ir dabar žaliuoja suatskiromis palmėmis, lyg pralošto mūšio kovos lauke likusiomis vėliavomis, kurios liudija apie kavos auginimo pergalę. Kol kavos medeliai jauni, tai jų tarpai užsodinami kukurūzais ir ryžiais. Pirmieji naudojami galvijams ir kiaulėms šerti, gi dalis ryžių derliaus yra parduoama.

Florestos kavos plantacija yra žinoma plačioje apylinkėje, o Kandrotas yra pavyzdingas fazendininkas, pas kurį nori dirbti beveik visi apylinkės kolonai. "Gerai su žmonėmis elkis, tad jie tau gerai dirbs, toks yra mano gyvenimo obalsis" -- sako Kandrotas. Ir tiesa: net mums laukuose esant, pas jį eina žmonės, prašydami priimti darbams kavos derliaus nuėmimo metu.

Keletas žodžių, kaip kava sodinama ligi jos medeliai suauga ir duoda laukiamą derlių. Geriausia kava sodinti žemė yra tik nukirsto miško plotas. Kavą sten glamas sodinti ant kalvų, kad šaliai nepakastų žiedų. Išvalytame miške yra iškasamos 1/2 mtr gylumo ir 40 x 40 cm kvadrato duobelės, kurios išdėstomos kas 5 metrai gražioje šachmatų eilėje. Į taip paruoštas duobes, vasario - kovo mėnesiais, yra sodinamos 8-10 kavos pupelių, kurios dygsta po 3-4 savaitių. Iš tokio daigyno paliekami 5-6 daigai, kurie po dviejų metų išauga į krūmokšnių. Po 5 metų toks krūmas duoda jau pirmąjį derlių; tačiau pats geriausias našumas pasiekiamas po 6-7 metų. Tai priklauso nuo vietos, kurioje kava auga. Tada visos šakos šakelės būna aplipę kavos pupelėmis. Kava žydi rugsėjo - spalio mėnesiais ir tada kavos plantacijos

Lietuvių Fronto Bičiulių konferencijos Clevelande dalyviai su svečiais Čiurlionio ansamblio sode. Pirmoj eilėj iš kairės: V. Akelaitis, L. Valiukas, dr. A. Damušis, L. Prapuolenis, S. Akelaitienė, prof. J. Brazaitis, A. Malėnienė, dr. K. Ambrazaitis, M. Brazaitytė ir I. Malėnas.

V. Plodžinsko nuotrauka

Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija Clevelande

Gegužės 23-24 dienomis Clevelande buvo susirinkę JAV ir Kanados lietuvių Fronto bičiuliai. Ši atstovų konferencija buvo šaukta pasvarstyti pagrindinius LF dienos reikalus ir nustatyti gaires ateities veiklai.

Konferencijos metu išklausyta prof. J. Brazaičio paskaita "Lietuva ir laisvės perspektyva" ir prof. dr. V. Vardžio -- "LFB uždaviniai ir veiklos galimybės". Šių dviejų temų rėmuose ir susis visos diskusijos, siūlymai ir nutarimai, kurie buvo surašyti rezoliucijų formoje.

Centro valdybos pranešimus padarė jos pirm. dr. K. Ambrozaitis, J. Baužys, inž. A. Pargauskas ir dr. V. Majauskas. LFB Tarybos vardu kalbėjo V. Vaitiekūnas.

Suvažiavimas išklausė ir LFB sambūrių pranešimus. Apie savo

veiklą informavo Clevelando, Chicago, Detroito, Los Angeles, New York, Philadelphia, Watterburio ir Toronto sambūriai.

R. Šliažas informavo apie šių metų studijų savaitę, kuri bus Dainavos stovykloje. Ji organizuojama kitokiu būdu ir vadinsis bendrąja studijų savaitę, nes joje kviečiami dalyvauti ne vien LF bičiuliai, bet ir visi lietuviai. Sudaryta plati ir įvairi programa. Pakviesti paskaitininkai. Stovykla įvyks rugpjūčio 2-9 dienomis.

Apie Rezoliucijų komiteto darbų kalbėjo to komiteto pirm. L. Valiukas iš Los Angeles. Jau turima arti 60 rezoliucijų. Tai didelis darbas, reikalaujantis darbininkų ir lėšų. Daroma viskas, kad kuo daugiausiai būtų gauta rezoliucijų. Nors dabartinė Washingtono administracija į rezoliucijas nepalankiai žiūri, bet rankų nuleisti negalima.

Suvažiavime pagrindiniai aptarti į Laisvės žurnalo, LF biuletenio, į Laisvės Fondo reikalus. Tiek žurnalas, tiek biuletenis bus leidžiami ta pačia tvarka, kaip ir iki šiol. Į Laisvės fondas jau išleido tris knygas ir jų laidos, išskyrus Mačernio poeziją, išspausdintos. Surinkta dr. J. Girmiaus "Žmogus be Dievo", kuri rudenį pasirodys knygų rinkoje. Sudarytas planas ketveriems metams.

Stabtelėta ties Lietuvių Fronto Sambūrių veikla: iškeltos pasiūlytos negerovės, duota konkrečių sugestijų veiklai pagyvinti.

Iš pranešėjų aiškėja, kad LF žmonės yra plačiai įsijungę į bendrines lietuvių organizacijas ir jose dirba atsakingus ir svarbius darbus. LF bičiulių įnašas į Lietuvos Bendruomenę, Lietuvių Fondą, Rezoliucijų komitetą, į Dainavos stovyklą, šalpos reikaluose (Baltų) laikraščiuose ir žurnaluose yra verti dėmesio.

Suvažiavime plačiai išsikalbėta ir vieningo politinio darbo reikalu. Pasiakyma už sustiprinimą politinio sektoriaus LF bičiulių

se. L. Frontas turėdamas didelį kūrybinį potencialą, turi į jį pilnai išnaudoti. Negalima sustingti senose formose ir tradicijose. Didelę ir sunkią našą privalo nešti visi, bet ne keli "išrinktieji".

Diskusijose plačiai reiškesi dr. K. Ambrozaitis, St. Barzdukas, L. Valiukas, dr. P. Kisielius, dr. Radzivilas, V. Krikščūnas, V. Palūnas, dr. A. Damušis, V. Naudžius, St. Daunys, L. Prapuolenis, V. Vaitiekūnas, dr. R. Šomkaitė, R. Šliažas, dr. V. Vardys, S. Laniauskas, A. Pocius ir kiti.

Suvažiavimas vyko Čiurlionio Ansamblio namuose. Suvažiavimui pirmininkavo V. Aušrotas, V. Rociūnas ir L. Prapuolenis. Sekretoriata sudarė M. Brazaitytė, R. Šliažas ir J. Vaitiekūnas. Rezoliuciją paruošė: Dr. A. Damušis, St. Daunys, dr. P. Kisielius, inž. V. Naudžius ir inž. A. Pocius.

Konferencija pasveikino kun. L. Jankų, jo 25 metų kunigystės progą. Suvažiavimo dalyviams šeštadienį buvo suruošta vakarienė, kurioje buvo pakviesti ir keli svečiai. Krikšč. demokratų vardu sveikino P. Balčiūnas, o Krikšč. Demokratų Studijų klubų vardu A. Žemaitis (raštu).

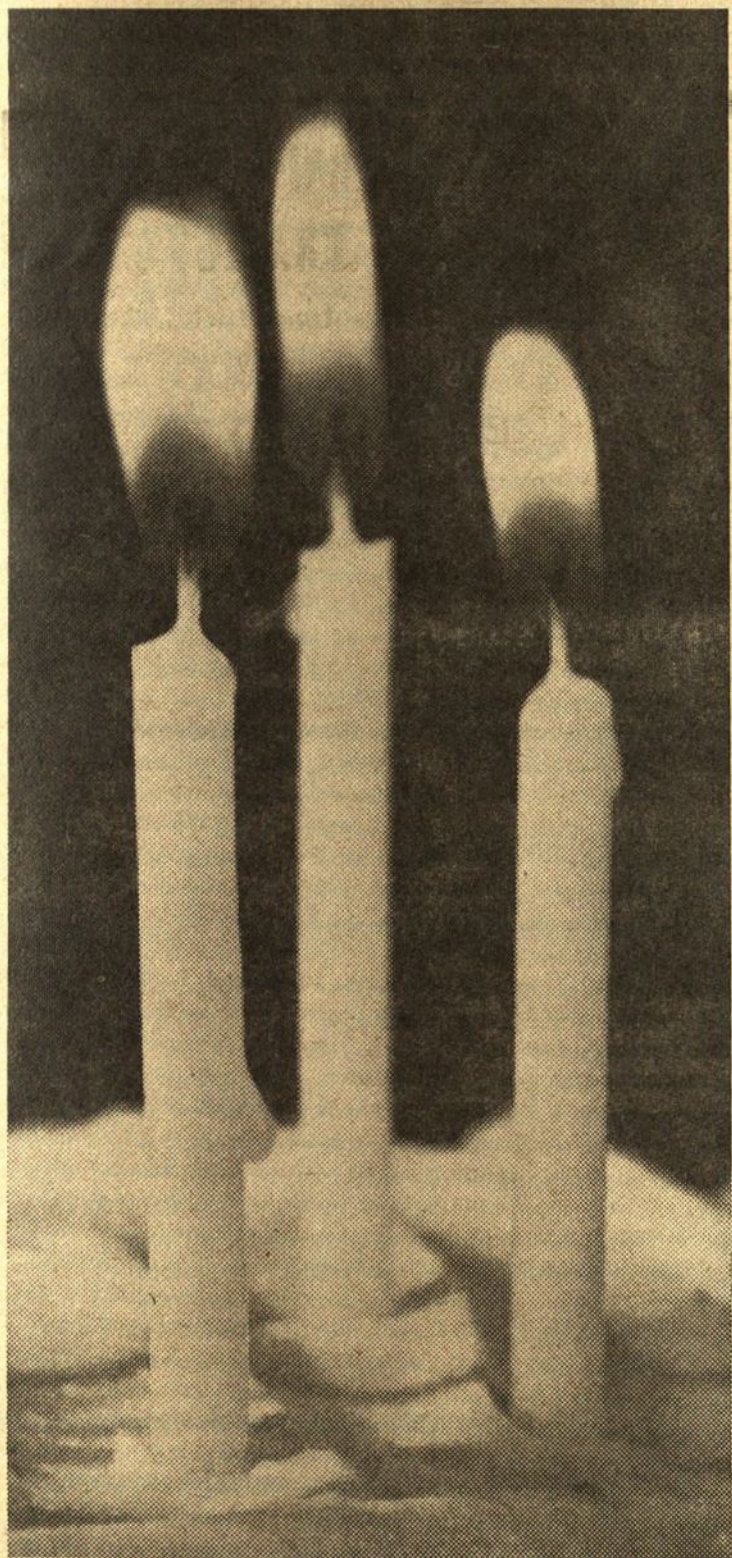
Suvažiavimą rengė LFB centro valdyba, Clevelando LFB sambūris, vadovaujamas V. Akelaitis - pirm., J. Žilionio ir V. Palubinsko suvažiavimą globojo.

Konferenciją uždarančią žodį tarė prof. J. Brazaitis, pabrėždamas, kad ji buvo nuoširdi ir atvira, konkreti, faktai buvo vertinami blaiviai ir realiai ir mes tas žvilgsnis į ateitį idėjų ir asmenų atžvilgiu.

Sekančioji konferencija bus sušaukta po dviejų metų.

Vc.Rc.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

GIMTADIENIS

Ar kas toli, toli susilaukė gimtadienio? Pasveikinkit juos užmiestiniu pasikalbėjimu. Tai sekantis geras žingsnis šalia buvimo ten. Gerai apgalvotas, patenkins ir greitą žygį. Tik pažiūrėkite į priekinį lapą jūsų telefono knygoje ir sužinokite, kaip susijungti greitai pasikalbėjimui.

OHIO BELL
complete communications
for home • business • community

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

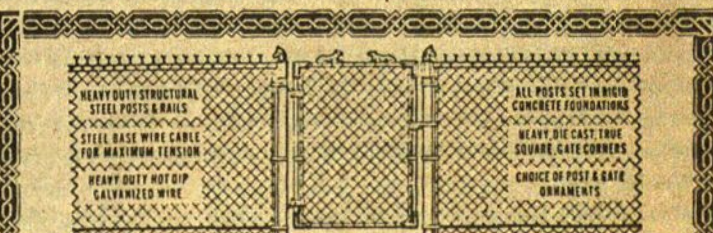
PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Rd.

413 HURON ROAD

CH 1-7723

IRENGTOS TVOROS pėda \$1.15, \$1.25 ir \$1.45.
ALUMINIJAUS STOGELIAI, DURYS, LANGAI, TUREKLIAI IR KITI NAMŲ PAGERINIMUI REIKMENYS. ISSIMOKEJIMUI IKI 5 METŲ.

KOSTAS BUTKUS
CHICAGO TEL. LU 5-6291

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

Artesian-Restaurant- AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia,
turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai
ir nebrangiai pavalgyti,
bet atšvęsti krikštynas,
vedybas, sukaktuves ir
kitokias Jūsų šeimynines
ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams banketo patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtų užtikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atddaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

VASAROS STOVYKLA JAUNIMUI

Prieš aštuoneris metus Tėvai Pranciškonai Wasaga Beach, Ont. įrengė mūsų priaugančiam jaunimui vasaros stovyklą, į kurią kas metai vis daugiau ir daugiau jaunimo suvažiuoja praleisti atostogas. Vietą idealiai pušynas, prie pat ežero, yra įrengta krepšinio ir orinio aikštelės, bėgimo takai, šuoliams į tolį ir aukštį aikštelės, aikštės kur galima žaisti kvadrata, mergaitėms pasirodyti su mūsų gražiais tautiniais šokiais. Laužavietė, kur vakare visi stovyklautojai susėda ir pasigirsta lietuviška daina.

Šiais metais stovykla mūsų mažiesiems, nuo 7 iki 13 metų amžiaus įvyks nuo rugpjūčio mėn. 2 dienos iki 16 dienos. Stovykla yra bendra: mergaitėms ir berniukams. Kaina dviems savaitėms: vienam vaikui — \$30.00, dviems vaikams iš vienos šeimos — \$50.00.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH RD., CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai
- Grynų pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
74 Alicia Rd.,
Dorchester, Mass. 02124
Tel. 282-8046

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Šv. Kazimiero liuanistinė mokyklą Clevelande baigę abiturientai su mokyklos vedėju V. Kavaliūnu. Prieky: D. Vasarytė, mokyklos vedėjas V. Kavaliūnas ir M. Jokubaitytė. Antroji eilė iš kairės: A. Blechertas, A. Urbonavičius, J. Juodėnas, A. Bielinis, K. Sušinskas ir R. Kaminskas. J. Garlos nuotrauka

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

trims vaikams iš vienos šeimos — \$60.00. Maistas — keturis kartus į dieną.

Clevelandiečiai, kurie norėtų leisti savo vaikučius į šią stovyklą, prašomi kreiptis pas Vyt. Staškevičių, tel. 486-4942 dėl smulkesnių informacijų.

BIRŽELIO 5 D. 6:30 val. vak. Marquette Parko Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo šventė parapijos salėje -- 6820 So. Washtenaw.

BIRŽELIO 6 D. Cicero Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos mokslo metų užbaigimo šventė Parapijos salėje.

BIRŽELIO 7 D. Kristijono Donelaičio Lituanistinės Mokyklos III Dainų ir Sporto šventė Tėvų Marijonų seminarijos soduose, Clarendon Hills, Indiana.

BIRŽELIO 14 D. 3:30 val. p.p. muziko Antano Nako fortepiono studijos mokinių rečitalis Jaunimo Centre.

BIRŽELIO 21 D. Chicagos Balfo piknikas Bučo darže, Willow Springs, Ill.

BIRŽELIO 28 D. Laisvosios Lietuvos laikraščio gegužinė K. Velbasio sode, 111 So. Archer & Bell Road.

LIEPOS 11 D. AL Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus gegužinė Community Building, Union Pier, Mich.

SPALIO 17 D. 8 v.v. B. Pakšto salėje, Anglijos Lietuvių Klubo linksnavakaris.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MODERNI Mergaitė -- kun. Stasys Yla. Išleido Immaculata Press, Putnam, Conn. 289 psl. Kaina 2.50 dol. Knygoje atskleidžiamos bręstančios mergaitės svajonės, sapnai ir problemos. Tų problemų nagrinėjimas naujas ir originalus. Tai pokalbių virtinė, leidžianti kalbėti pačios mergaitės lūpoms.

Viršelis N. Vedegytės-Palubinskienės.

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

VILA MEŠKA

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus plažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAĮVAIRINIMUI: • valtis — žuvinimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D. Iki birželio 20 d. kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. VI 9-1193 (212).

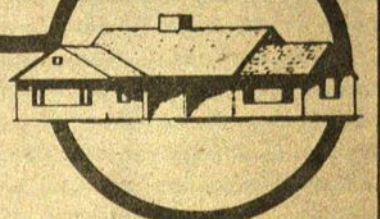
P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš plažo.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6 2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS
WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT HELPFUL BANKS

IŠ ALTO VALDYBOS VEIKLOS

ALT Clevelando skyriaus naujai išrinktoji valdyba gegužės 17 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: inž. Algis Pautienis — pirmninkas, Julius Smetona, Jonas Daugėla ir Kazys Žiedonis — vicepirmninkais, Lionginas Leknickas — išdininkas, Vaclovas Kasakaitis — sekret., Ingrida Stasaitė, Jaunutis Nasvytis ir Antanas Jonaitis — nariais.

Svarstyta ir nutarta: Lietuvos valstybės paver-gimo — tragiškųjų birželio įvykių minėjimą rengti birželio 14 d., 10 val. su pamaldomis šv. Jono katedroje. Šv. mišių metu giedos Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, vad. Alfonso Mikulskio. Į pamaldas kviečiamos visos organizacijos su vėliavomis. Pamaldoms pasibaigus visi organizuotai vyksta į šv. Jono katedros salę, kur įvyks iškilmingas akademinis minėjimas.

ALT Clevelando organizacijų atstovų susirinkimas šaukiamas birželio 7 d., 11 val. 30 min., sekmadienį, tuoj po pamaldų šv. Jurgio liet. parapijos salėje. Darbotvarkėje: Lietuvos valst. paver-gimo minėjimo aptarimas, Lietuvos Kongreso Washingtone ir kiti klausimai.

ALT Clevelando skyriaus valdyba

IŠ LB I-OS APYLINKĖS VEIKLOS

Valdyba paskutiniam posėdyje paskyrė pinigine

paramą: krepšinio rinktinės kelionei Australijon — 50 dol., sporto olimpiadai Clevelande — 20 dol., Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos, pasižymėjusiems moksle mokiniams dovanėlės (knygomis) iki 80 dol. (praeitos valdybos nutarimas). Dovanėles bus įteiktos mokslo užbaigimo iškilnių metu.

LB I apyl. valdyba reiškia nuoširdžią padėką Lietuvos Laisvinimo Komiteto pirmninkui V. Sidzikauskui už atsilankymą Clevelande, prasmingą paskaitą ir už kelionės išlaidas, paaukuotas Apylinkės kultūriniams reikalams.

Taip pat Valdyba reiškia nuoširdžią padėką dr. A. Nasvyčiui ir ponai už suteiktą V. Sidzikauskui maloniją ir rūpestingą globą, o O. ir A. Mikulskiems už gražų ir nuoširdų jo priėmimą.

• Abiejų LB Apylinkių Valdybės reiškia padėką Apylinkių Rinkiminės Komisijos pirmninkui K. Gaižuičiui sklandžiai ir sėkmingai pravedusiam Clevelande, Akrone ir Daytonė LB 4-tos Tarybos rinkimus ir taip pat dėkojame jam talikinkavusiems J. Garlai, A. Karsokui, V. Rėkui, V. Stuoogiui ir V. Taraškai.

* LITUANISTINĖS VYSK. M. VALANČIAUS mokyklos metinis tėvų susirinkimas įvyks birželio mėn. 2 dieną, 6:30 val. vakaro, šv. Jurgio parapijos mokykloje. Kviečiame visus tėvus skaitlingai dalyvauti. Dienotvarkėje: mokyklos vedėjo pranešimas, mokyklos tėvų komiteto pranešimas, metinė apyskaita.

* LKDS KONFERENCIJA įvyks gegužės 30-31 d.d. Clevelande, Čiurlionio namų salėje, bet ne šv. Jurgio parapijos salėje, kaip buvo anksčiau skelbta. Konferencijos pradžia gegužės 30 d., 10 val. ryte. Vakariene taip pat įvyks Čiurlionio salėje, kurios metu kalbės prelatas Ladas Tulaba, kuris sekmadienį šv. Jurgio parapijos

PADĖKIME JIEMS ATSTOVAUTI NEW YORKE LIETUVĄ LIETUVIŲ DIENOJE LIETUVIŲ DIENOS DALYVIAMS KELIONEI LĖŠAS SUTELKTI KOMITETAS, GLOBOJANT LB APYLINKIŲ VALDYBOMS RENGIA KONCERTĄ-BALETĄ

PROGRAMOJE:

Baletas — V. KAROSAITE ir J. PUODŽIŪNAS.

Jungtinis Choras — ČIURLIONIO Ansamblis ir ŠV. JURGIO parapijos choras.

Liet. Taut. šokiai — Vysk. M. Valančiaus Lit. mokyklos mokiniai.

Vaišės. — Pasilinksminimui pirmą kartą gros mūsų moksleivių kapela.

PRADŽIA 7:30 VAL. VAK.

PROGRAMOS PRADŽIA 8 VAL. VAK.

Korteles įėjimui galima išgyti pas rengimo komiteto narius:

F. Eidimtą, B. Kazėniene, E. Stempužienę, V. Plečkaitį, I. Stasaitę, Lietuvių Klube, Dirvoje ir sekmadieniais po pamaldų bažnyčios salėje.

Lėšų Telkimo Komitetas

bažnyčioje laikys iškilmingą sumą (ajk)

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ SPORTO VARŽYBOS

Birželio 7 d. sekmadienį, 2:30 val. po pietų, šv. Juozapo gimnazijos stadione (St. Joseph High School), Lake Shore Blvd, prie E. 185 St., įvyks pirmosios Clevelando Lituanistinių mokyklų — Vysk. Valančiaus ir šv. Kazimiero lengvosios atletikos rungtynės.

Varžybos vyks 4-se amžiaus grupėse, berniukams ir mergaitėms:

9 metų ir jaunesnių, 10-11 metų, 12-13 metų, ir 14 metų ir vyresnių.

Šias varžybas norima padaryti kuo daugiau masinio pobūdžio ir mokyklų mokiniams kviečiami kuo gausiau dalyvauti.

Varžybas vykdo bendras abiejų mokyklų komitetas, techniškai darbe talkininkauja Clevelando Žaibas.

Visi kviečiami atsilankyti.

PABALTIEČIŲ OLIMPIADA ARTEJA

Neseniai prabėgo 1964 m. Pabaltiečių Olimpinių Žaidimų I-jį dalis, kur turėjome progos pasigėrėti aukštos klasės krepšiniu, tinkliniu ir stalo tenisu. Varžybas vykdė latviai.

Ne už kalnų ir II-jį Pabaltiečių Olimpinių Žaidimų dalis, kada birželio 27 - 28 d. Clevelandą suplauks elitiniai lietu-

vių, latvių ir estų sportininkai išbandyti savo jėgas lengvojoje atletikoje, plaukyme, lauko tenise ir futbole. Šį kartą šeimininkais yra lietuviai.

Be abejonės tokios apimties varžybų surengimas reikalauja daug pastangų ir nemaža lėšų. Reikia tikėtis, kad mūsų visuomenė parodys prideramą dėmesį ir varžybas parems tiek moraliniais, tiek ir materialiniais. Varžybas vykdo FASK-tas, talikinkaujant Clevelando LSK Žaibui, per specialiai sudarytą organizacinį komitetą.

Lengvosios atletikos ir futbolo varžybos bus vykdomos mums jau pažįstamame šv. Juozapo gimnazijos stadione, Lake Shore Blvd., prie E. 185 St.

Visus tautiečius kviečiame paskirti tą savaitgalį sportinių žaidimų aplankymui.

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Society National Bank savo gegužės mėn. įvykusiame vadovybės posėdyje padarė naujus paskyrimus, kuriais Harrison C. Frost buvo išrinktas nauju Society viceprezidentu, o Richard E. Berndt ir Elroy W. Schaedel kasininko padėjėjais.

Tai prityrę bankininkai žmonės, kurių patarnavimai Society National Bank darbe suteikia naujų galimybių finansų srityje.

Žaidynių vakaras vyks šeštadienį, birželio 27 d. Slovėnų salėje. Meninėje dalyje numatomi visų trijų tautybių pasirodymai. Smulkesnės varžybų informacijos bus skelbiamos vėliau.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 6 D. įvykstančios dainų šventės repertuaro koncertas, J. Puodžiūno ir V. Karosaitės baletas šv. Jurgio parapijos salėje.

* BIRŽELIO 7 D. Saleziečių gimnazijai paremti parengimas Čiurlionio Ansamblio namuose.

BIRŽELIO 14 D. Tragiškųjų birželio įvykių minėjimas. 10 v. ryto pamaldos šv. Jono Katedroje, 11 val. minėjimas šv. Jono kolegijos auditorijoje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

BIRŽELIO 21 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 27 D. sportininkų vakaras Pabaltijo žaidynių proga Slovenian Auditorium.

BIRŽELIO 28 D. Karliui paremti gegužinė Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia LVS Ramovė.

BIRŽELIO 28 D. SLA 14 kuopos vasaros pobūvis.

LIEPOS 4 D. JAV nepriklausomybės šventės minėjimas, pietūs ir pasilinksminimas Čiurlionio ansamblio namų sode, Rengia LB I apyl. valdyba.

LIEPOS 18 D. Riviera Country Club salėje įvyks Tėvynės Garsų radijo valandėlės 15-os metų sukakties balius.

RUGSĖJO 6 D. New Yorkovyry okteto koncertas N. parapijos salėje.

RUGSĖJO 6 D. Lietuvos Tautinės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia LB I-os apyl. V-ba.

RUGSĖJO 20 D. susipažinimo pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LVS Ramovė.

RUGSĖJO 27 - SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, tautinių dainų ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LB I apyl. valdyba.

SPALIO 10 D. SLA 136 kuopos vakaras šv. Jurgio par. salėje.

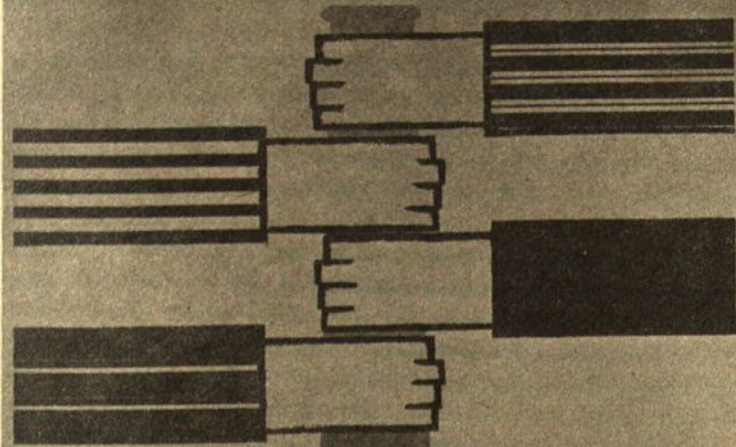
NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS **NATIONWIDE** **Z. OBELENIS**
Telef. 944-6835 Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Telef. 881-7741
Home Office: Columbus, O.

INTER-FAITH NIGHT Cleveland Stadium — Tuesday, June 2-7 p.m. INDIANS vs WHITE SOX

HELP 4 GOOD CAUSES
Catholic Charities
Jewish Community Federation
Inter-Orthodox Council
Cleveland Area Church Federation
co-sponsored by
THE PLAIN DEALER

TICKETS AVAILABLE AT THE STADIUM, RICHMAN'S, SEARS, FISHER FOODS

Keturios pagrindinės religinės organizacijos Clevelande dalinsis birželio 2 d. Clevelando Stadione įvykstančių beisbolo rungtynių tarp Cleveland Indians ir Chicago White Sox pajamomis. Rungtynės įvyks 7 val. vak. ir jos vyks bendradarbiavimo dvasioje, taip reikalingoje dabartinių nuotaikų ir labdaros reikalavimų metu.

EUCLID BEACH PARK DECORATION DAY

ADMISSION TO PARK AND ALL RIDES
OPENING AT 1:00 P. M.

\$2.25 each person 12 yrs. to 65 yrs.

\$1.50 each child 7 yrs. thru 11 yrs.

\$0.75 each child 6 yrs. or under

FREE ADULTS 65 yrs. and over

GATE CHARGE ON HOLIDAYS ONLY

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Clevelande

maloniai kviečia praleisti liuoslaikį stebint televiziją, klausant penktadieniais Tėvynės Garsų lietuvišką radiją ir su draugais bei pažįstamais jaukiai praleidžiant valandėlę-kitą savųjų tarpe.

Klube galite pasiskaityti ir susipažinti su lietuvių spauda, lošti šachmatais.

ATDARAS KIEKVIENĄ DIENĄ.

6835 Superior Ave. Tel. EX 1-1143

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Ryšium su Memorial Day, Dirva neišeis birželio 1 d., pirmadienį. Sekantis po to Dirvos numeris pasirodys birželio 3 d., trečiadienį.

• Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdybos rinkimams gavus tik vieną kandidatų sąrašą, kandidatų siūlymo laikas pratęsiame iki birželio 7 d.

• Arvydas Kudirka sėkmingai apgynė tezę iš karščio perleidimo srities Purdue Universitete ir š. m. gegužės 31 dieną jam bus suteiktas Filosofijos Doktaro laipsnis iš mechaninės inžinerijos specialybės.

Arvydas Kudirka, prieš apsigyvendamas Chicagoje, yra daug metų praleidęs Waterbury, Conn., kur buvo aktyvus Lietuvos Skautų Sąjungoje, Lietuvių Studentų Sąjungoje ir Korp! "Vytiš" veikloje. Jis ten baigė mechaninę inžineriją University of Connecticut Bakalauro laipsniu.

Arvydas Kudirka pri-

klauso eilei garbės ir profesinių organizacijų, kaip antai: Am. Soc. Mech. Engrs., Sigma Xi, Tau Beta Pi, Pi Tau Sigma, Phi Kappa Phi ir Sigma Pi Sigma.

• Korp! Neo-Lithuania Bostone maloniai kviečia atsilankyti į ruošiamą "Liaudies Dainų Vakarą", kuris įvyks birželio 6 dieną, šeštadienį, 7:30 vak., Lietuvių Tautinės Sąjungos Namuose, 484 E. 4 Street, South Bostone.

Programoje bus diskutuojama liaudies dainos pradžia, jos vertė muzikoje, ir jos reikšmė.

Įžanginį žodį tars Stasys Santvaras. Pailiustravimui liaudies dainos savybių, dainuos stud. Livija Bražėnaitė iš Conn., kuri neužilgo išleis lietuviškai įdainuotą plokštelę, ir naujai įsistieges populiarų "Klajūnų" trio.

Po programos bufetas ir šokiai.

• Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje pradėjo naujų studentų registraciją. Ateina čia iš mokslo metais lankyti Institutą jau užsirašę šie Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos abiturientai: Aušrinė Bylaitė, Elena Bradūnaitė, Jurgis Bradūnas, Zita Burneikytė, Gediminas Indreika, Aldona Indreikaitė, Eglė Juodvalkytė, Laima Nainytė, Marija Norušytė, Mirga Pakalniškytė, Jolanta Raslaviciūtė, Rasa Rimaitė, Romas Sakadolskis, Aldona Tamošiūnaitė, Judita Tričytė, Laima Underytė, Aušrelė Vaičiūnaitė, Kristina Žebrauskaitė. Studentų re-

Kodėl gimnazijai reikia naujų namų?

Vasario 16 Gimnazija yra lietuvių mokslo židinys Vakarų pasaulyje. Ir štai joje mokosi per 90 mokinių. Dabar vyksta labai reikšmingas įvykis mūsų gimnazijoje. Yra statydinami nauji gimnazijos rūmai. Ar aš jų laukiu? O jeigu laukiu, tai kodėl?

Mūsų gimnazija atskleidė prieš 11 metų į Huettendorfą. Čia nu-pirkti pilaitėi buvo renkamos aukos iš įvairiausių kraštų. Kad išlaikytų nebūtų per daug didelės, buvo pastatyti duburakai, kaip patalpos klasėms, valgyklai ir įvairiems kabinetams. Šitie lentiniai barakai nuėjo jau per 10 metų. Viduje yra labai daug papuvusių rąstų, todėl einant koridoriais yra trūkdomos pamokos klasėse, nes pradeda drebėti stalai ar rašomoji lenta. Barakų sienos yra labai plonos, todėl girdisi mokytojų aiškinimas ar mokinių triukšmas gretimose klasėse.

Maždaug prieš metus buvo įvestas centrinis apšildymas. O iki tol? Iki tol buvo šilto oro šildymas. Tada žiemą būdavo pamokos ir kambariuose ar kokioje nors kitoje šiltoje patalpoje. Ten susirinkę negalėdavome nei patogiai rašyti, nei atsisėsti, Vasarą, pamokų metu, kai kuris nors mokslas eina atsakinėti, tada matyti, kiek dulkių yra tame barake. Tai čia tik keletas barakų blogybių.

Taigi kas tokiuose barakuose besimokydamas nenorės pereiti į švarų, gražų, šviesų, malonų pastatą? Būtų per daug rašymo, kaip mes visi, gimnazijos mokiniai ir mokytojai, laukdami šito naujo pastato. Jame atsiverla daug geresni galimūnai įsisavinti mokslą, negu barakuose. Taip pat sveikatos atžvilgiu naujas pastatas yra mums išganymas.

gistracija tęsiama toliau. Norintieji lankyti Institutą prašomi kreiptis šiuo adresu: 5620 S. Claremont Av., Chicago, Illinois 60636 arba telefonu 737-9134. Neakivaizdinis lituanistikos dalykų dėstymas vyksta be pertraukos. Registruoti gali bet kada ir bet kur gyvenantieji Amerikoje. Smulkesnės žinios apie Instituto darbo eigą ir kt. teikiamos atskirais laiškais.

Suprantama, kodėl mes visi taip laukiame tos dienos, kada mes galėsime mokytis jau naujame pastate. Esu įsitikinęs, kad kum. dir. Br. Liubinas nėra velnui išvažiavęs į JAV, o tikrai parveš rūmų statybos pabaigai reikalingas lėšas. Tik dosniai, gerieji lietuviai, jo vajuos darbą paremkite. Tuo užtikrinsite ir mūsų mokslo pažangą, ir mūsų ateitį, o kartu ir lietuviybės išlikimą ir stiprėjimą.

Mečys Landas

Vasario 16 Gimnazijos VI kl. mokinys.

IEŠKOMI

ASTRAUSKIS Petras ir jo sūnus Kazimieras, turėję krautuvę Chicagoje.

ČESNAUSKAS Pranas, Vinco sūnus, atvykęs 1919 m., gyvenęs W. 36th Pl.

ČIALKA Jonas, gimęs 1924 m. balandžio 11 d. Raudondvaryje, GAIŽAUSKAI Juozas, Antanas ir Petras, Juozo sūnūs, gimę Tau ragės apskr., Milgaudžių kaime. 1928 m. Juozas gyveno arti šv. Kazimiero kapinių.

RASTENIUI Juozui, gyv. W. 69 St., Konsulate laiškas iš Lietuvos.

PETKEVIČIAI Aleksandras ir Vaclovas, jokiū sūnūs iš Keilių.

PROKOPIENĖ - ŽEMKAUSKAITE Stefanija, Vinco ir Petronelės Klapatauskaitės dukra, gimusi 1907-8 metais, buvus gailėtinga sesuo Kaune.

RAČKAUSKAS Leonas, Antano sūnus, turėjęs namą Chicagoje su Petkevičiais.

ŠPOKEVIČIUTĖ Danutė, kurios tėvas buvo agronomas Kaune, išvykus iš Kemptono 1949 metais.

VENCKUI JUOZAPUI, gyv. Talman gatvė -- Konsulate laiškas iš Lietuvos.

ŽEMAITAITIS Augustinas, gimęs 1914 m. Šakiuose, gyvenęs P. Amerikoje.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti.

Lietuvos Generalinis Konsulatas, 6147 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Telef. REpublic 7-8334.

AUKOS LN FONDUI

Lietuvos Nepriklausomybės Fondui auکو: po 5 dol. Petras Polgrimas, Juozas Girevičius, 3 dol. Juozas Alonderis ir po 1 dol. Pranas Dauginas, Pranas Meškauskas, Petras Šukys ir Arvydas Zosinas. Iš viso 27 dol. Pinigai įnešti lietuvių kredito kooperatyve Paramoje į LNF einamąją sąskaitą Nr. 1367.

Už auکas St. Catharines apylinkės lietuviams nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Atstovybė Kanadoje.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

MARIJOS MOKYKLA ISMETA LIETUVIŠKĄ DAINĄ IŠ ISLEISTUVIŲ. — RUOŠA LIETUVIŲ KREPŠINIO RINKTINĖS IŠVYKAI Į AUSTRALIJĄ. — VALSTYBĖS DEPARTAMENTO PAŽIŪRA Į TAL. — PREMIJOS, BOIKOTAI IR MIRTYS.

Šių metų išleistuvė Marijos Aukštesniosios Mokyklos lietuviškosios -- mokslo baigia 45 -- norėjo patiekti ir vieną lietuvišką dainą, atgaivinant tradiciją nutrūkusią prieš 8 metus. Sesuo Bernarda pradėjo repetuoti "Lietuviškas esame mes gimę". Mokyklos vadovybė tačiau tradicijos atgaivinimui pasipriešino. Nieko nepadėjo ir "politiškasėjimas" -- Sauerveino himno pakeltimas religiška giesme "Marija, Marija". Nepadėjo ir tėvų intervencija. Jiems buvo paaiškinta, kad mokykla esanti religiška mokykla, bet ne tautinė institucija ir pabrėžta, kad lietuviškos mokyklos nesudarantis daugumos. Nepadėjo ir argumentas, kad mokykloje faktinai yra "apvalkščiojama" airių šventė, niekad neegzistavusio šv. Patriko diena, nors ir grynios airės mokykloje nesudaro daugumos...

... Tuo tarpu kito vienuolyno -- jėzuitų -- Jaunimo Centre praeitą šeštadienį įvyko š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės pristatymo vakarienė. Žmonių buvo gana daug, bet galėjo koks šimtas būti ir daugiau. Šalia jaunimo matėsi kiek ir senesnės kartos sporto mėgėjų ir kiekvieno lietuviško darbo entuziastų. Kaip žinia, rinktinės išvykai į Australiją reikalinga apie 16,000 dolerių, dabar jau turima netoli 11,000.

Rinktinė yra sudaryta iš 11 labai gerų ir žinomų universitetų komandų žaidėjų, jų tarpe yra ir antros bei trečios kartos Amerikos lietuviai. Prieš išvykdamą į Australiją, rinktinė dvi savaites treniruosis J. Bačino Tabor Farmoje. Išvykai, kuri truksianti apie penkias savaites, vadovaus inž. V. Adamkavičius ar FASK pirminkas J.P. Nasvytis, tai priklausys nuo to, kuris jų galės ilgėsiams laikui atsitraukti nuo savo einamų pareigų.

Dr. inž. Algirdas Nasvytis, praeitą savaitę lankdamasis savo tarnybos reikalais Washington, tetravosi dėl Valstybės Departamento paramos krepšinio išvykai, Pasirodo, kad Valstybės D-tas mielai paremtų rinktinės išvyką į tokius kraštus, kur ji galėtų prisidėti prie JAV prestižo pakėlimo: į Aziją ar Afriką. Tuo tarpu santykiai su Australija nereikalingi tokių pastangų, tačiau ir šiuo atveju Valstybės D-tui ši kelionė daro įspūdžio ir pažadėjo visą galimą globą...

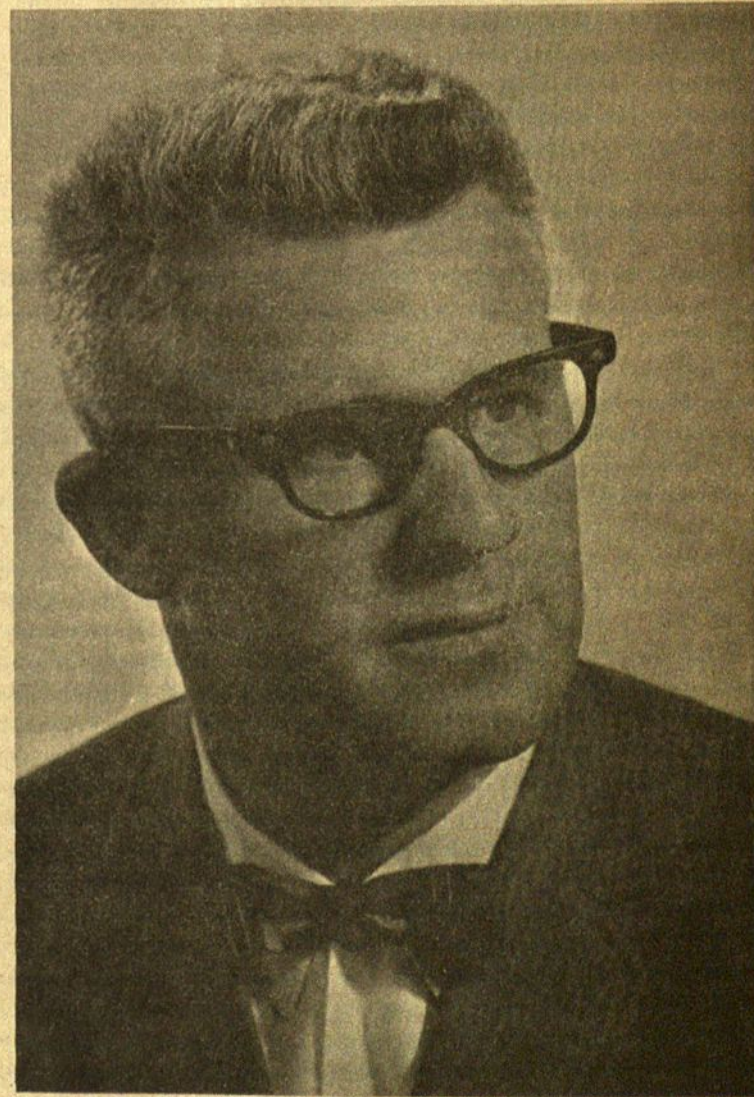
... Mykolas Drunga laimėjo JAV katalikų aukštesniųjų mokyklų mokinių konkursą už rašinį apie prekybos laivyno reikalingumą. Jo gauta pirmoji premija yra šešių savaitžių plaukiojimas liuksusiniu laivu po Viduržemio jūrą ir jos skalaujamy kraštų lankymas. Gero vėjel...

... Dr. Jerome, Chicago Lietuvos Prekybos Rūmų pirmininkas, neleidžia per klubo pobūvį išdalinti ALT kvietimų dalyvauti Amerikos Lietuvos Kongrese Washington. Tą kongresą boikotuoti ragino vilniečių susirinkime žinomas veikėjas Valerijonas Šimkus dėl to, kad numatytos pamaldos Washingtono Katedroje, kur bus įrengta šiluvos šv. Panelės Kopyčia, o ne Aušros Varty, kaip kad pageidautų vilniečiai...

Iš amerikiečių pusės gautas šilts laiškas su pažadu dalyvauti kongrese iš senatoriaus Thomas Dodd (dem. Conn.), o taip pat iš senatorių Steven Young (dem. Ohio) ir Phillip A. Hart (dem. Mich.).

... Auroroje, Illinois, (apie 30 mylių) Vakarus nuo Chicago) sulaukusi 65 m. amžiaus mirė Anelė Nasvytienė. Ji yra anksčiau Clevelande gyvenusio Juozo Nasvyčio našlė. Liko sūnus med. dr. Kestutis Nasvytis, dvi dukros ir dvi anūkės. Laidotuvėse praeitą šeštadienį dalyvavo ir clevelandiški agronomas Antanas, inžinieriai Algirdas ir Jaunutis Nasvyčiai bei Birutė Augustinavičienė. (vm)

LAIMĖJO PREMIJĄ UŽ KOMEDIJĄ

Rašytojas ANATOLIJUS KAIRYS, laimėjęs Chicago Scenos Darbuotojų Sąjungos skelbtą konkursą komedijai parašyti, už satyrinę komediją "Viščiukų ūkis" gaudamas 500 dol. premiją.

V. Norėikos nuotrauka

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis MEMORIAL DIENOJ

BUDD CLEANERS

FOR THE BEST CLEANING IN TOWN

12702 Shaw Avenue

Call GL 1-7417

A. A.

ADOMUI ŠIRMULIUI

mirus, jo žmoną, dukras p. KARĖNIENĘ ir p. GERMANIENĘ su vyrais, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Buvę bendradarbiai
Bartkus & Associates Inc.
Chicagoje

PADĖKA

A. A.

IRENA

DAPKUVIENĖ-DABULEVIČIUTĖ,

mano mylima žmona, mirė 1964 m. balandžio 29 d. ir buvo palaidota Los Angeles Kalvarijos kapinėse 1964 m. gegužės 2 d.

Noriu padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Dėkoju didžiai gerb. šv. Kazimiero parapijos klebonui kunigui Jonui Kučingiui, pasakiusiam nuoširdų pamokslą, atkalbėjusiam rožančių, atlaikiusiam gedulingas pamaldas už velionės sielą ir palydėjusiam ją į kapines.

Iš visos širdies dėkoju visiems užprašiusiems šv. Mišias operacijos pasisekimo intencija ir už velionės sielą Jai mirus.

Širdingai dėkoju Lietuvių R. Katalikų Susivienijimo 42 kuopai Los Angeles mieste, buvusioms Filiae Samogitiae korporantėms Chicagoje bei Samogitams Los Angeles, ir Long Beach Klubui už užuojautą gilaus liūdesio valandoje. Dėkoju visiems asmenims gausiai mane užjautusiems, velionę koplyčioje lankiusiems ir laidotuvėse dalyvavusiems. Dėkoju karsto nešėjams, vargonininkui ir visiems tiems, kurių pavardžių neįmanoma čia suminėti.

Dėkoju laidotuvių direktorei Mrs. Hamrock už malonų patarnavimą.

Visiems mano žmonos giminėms, artimiems bičiuliams, draugams ir pažistamiems nuoširdžiai dėkoju, nes tik nelaimėj pajutau, kiek geru draugų turiu ir kaip visi gerbė ir mylėjo mano brangią Irutėlę.

Nuliūdęs vyras Engelbertas Dapkus

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

GĖLINYČIA

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

ALT Sąjungos veikėjai

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

AET Sąjungos Worcesterio
Skyrius

A. L. T. S-gos nenuilstamam veikėjui

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

ALT S-gos Philadelphia
skyrius

A. L. T. S-gos uoliam veikėjui

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos Philadelphia skyriaus v-ba:

Česlovas Tamašauskas, Algirdas Jonys,
Vincentas Gruzdis, Juozas Česonis,
Petras Didelis